

Paukščių apsaugai svarbios teritorijos - Baltosios Vokės šlapžemių (LTSALB003) ir buveinių apsaugai svarbios teritorijos - Papio ežero (LTSAL0005) gamtotvarkos planas

Parengė
VšĮ Baltijos aplinkos forumas

LIFE MARSH
MEADOWS

**Co-funded by
the European Union**

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

Vilnius, 2026

Paukščių apsaugai svarbios teritorijos - Baltosios Vokės šlapžemių (LTSALB003) ir buveinių apsaugai svarbios teritorijos - Papio ežero (LTSAL0005) gamtotvarkos planas	Saugomų teritorijų planavimo dokumentas
Planavimo tikslas	Užtikrinti Baltosios Vokės šlapžemių ekosistemos funkcijų atkūrimą, gyvūnų ir (ar) augalų rūšių bei gamtinių buveinių, kurių apsaugai išskirtos „Natura 2000“ teritorijos, išsaugojimą, išskiriant tvarkymo plotus ir numatant juose konkrečias apsaugos ir tvarkymo priemones.
Projektas	„Šlapynių atkūrimas Lietuvoje ir Latvijoje, taikant integruotus buveinių atkūrimo ir palaikymo metodus“ Nr. LIFE20 NAT/LV/000273
Projekto finansavimas	Europos regioninės plėtros fondo ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų
Plano rengimo organizatorius	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, – Antakalnio g. 25, 10312 Vilnius, LT-10312, Tel. +370 659 29 483, el. p. vstt@vstt.lt , https://vstt.lrv.lt .
Plano rengėjas	Eduardas Mickevičius VšĮ Baltijos aplinkos forumas, Kalvarijų g. 8-17, Vilnius, LT-09309 Tel. +37061412911 www.bef.lt , info@bef.lt
Vykdytojai	VšĮ Baltijos aplinkos forumas VšĮ Pievų paukščiai Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcija, Dieveniškų istorinio regioninio parko grupė

TURINYS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS.....	3
2. ESAMOS SITUACIJOS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS	3
3. GAMTOTVARKOS PLANO TIKSLAI, UŽDAVINIAI, PRIEMONĖS, IR GALIMOS PRIEMONIŲ ALTERNATYVOS	14
4. UŽ PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMĄ ATSAKINGI SUBJEKTAI IR PRIEMONĖMS ĮGYVENDINTI REIKALINGI IŠTEKLIAI	36
5. GAMTOTVARKOS PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA IR PERŽIŪRA.....	37
6. PRIEDAI	38

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Paukščių apsaugai svarbios teritorijos - Baltosios Vokės šlapžemių (LTSALB003) ir buveinių apsaugai svarbios teritorijos - Papio ežero (LTSAL0005) gamtotvarkos planas (toliau – Gamtotvarkos planas) parengtas vadovaujantis Saugomų teritorijų gamtotvarkos planų, tikslinių programų ir veiksmų planų rengimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. gegužės 28 d. įsakymu Nr. D1-180 „Dėl Saugomų teritorijų gamtotvarkos planų, tikslinių programų ir veiksmų planų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2. ESAMOS SITUACIJOS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

2.1. Teritorijos padėtis, jos ribos ir užimamas plotas

2.1.1. Teritorija, kuriai parengtas Gamtotvarkos planas yra Lietuvos Respublikos pietrytinėje dalyje. Ji patenka į Šalčininkų rajono savivaldybės Baltosios Vokės seniūnijos, Vilniaus rajono savivaldybės Pagirių seniūnijos ir Trakų rajono savivaldybės Paluknio seniūnijos ribas (6.1 Priedas 6.1.1 Pav.). Pagrindiniai kaimai, nutolę apie 1-3 km spinduliu nuo Teritorijos ribos, yra: Pakrempė, Juodoji Vokė, Dvaras, Papiškės, Mikašiūnai, Vaira, Rudnia, Žagarinė. Atstumai iki artimiausių miestų: Baltosios Vokės – 3 km, Vilniaus – 20 km, Trakų – 20 km, Šalčininkų – 25 km. Teritorijos centrinio taško geografinės koordinatės LKS-94 sistemoje: X 6039549, Y 574077. Bendras Teritorijos kartu su Baltosios Vokės biosferos poligonu (toliau – Poligonas) plotas – 1391,6 ha. Poligono teritorija apima ir Papio ornitologinį draustinį.

2.2. Teritorijos ypatumai, teisinis apsaugos statusas ir svarba.

2.2.1. Teritorija ypatinga tuo, kad joje yra net keturios saugomos teritorijos: PAST ir BAST, kurių ribos sutampa, Poligonas bei Papio ornitologinis draustinis. Saugomų teritorijų steigimo įsakymai ir steigimo tikslai nurodomi 1 lentelėje.

1 Lentelė. Saugomų teritorijų statusas.

Saugoma teritorija	Kodas	Plotas (ha)	Steigimo įsakymas	Steigimo tikslai
PAST Baltosios Vokės šlapžemės	LTSALB003	1391	LR aplinkos ministro 2014-03-14 įsakymas Nr. D1-281 (TAR, 2014-05-28, Nr. 5791)	Mėlyngurklė (<i>Luscinia svecica</i>)
BAST Papio ežeras	LTSAL0005	1391	LR aplinkos ministro 2021-01-12 įsakymas Nr. D1-20 (TAR, 2021-01-13, Nr. 470)	3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis 6270 Rūšių turtingi smilgynai 6450 Aliuvinės pievos 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės 7230 Šarmingos žemapelkės 91E0 Aliuviniai miškai Didysis auksinukas Dvilapis purvuolis Raudonpilvė kūmutė Šarvuotoji skėtė Skiauterėtasis tritonas Stačioji dirvuolė Ūdra
Baltosios Vokės biosferos poligonas		1391	LR aplinkos ministro 2004-12-22 įsakymas Nr. D1-661 (Žin., 2005, Nr. 4-72)	Išsaugoti Baltosios Vokės šlapžemių ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti mėlyngurklės (<i>Luscinia svecica</i>) populiaciją teritorijoje
Papio ornitologinis draustinis		307	LR AT 1992-09-24 nutarimas Nr. I-2913 (Žin., 1992, Nr. 30-913) Tėsės aktas, nustatęs dabartines teritorijos ribas LRV 1997-12-29 nutarimas Nr. 1486 (Žin., 1998, Nr. 1-9)	Išsaugoti Papio ežerą - migruojančių paukščių apsistojimo vietą, didžiųjų baublių, pievinių lingių perimvietes

2.2.2. BAST (LTSAL0005) apsaugą ir tvarkymą reglamentuoja LRV nutarimas Nr. 276, 2004 m. kovo 15 d. „Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“ antras priedas („Bendrųjų paukščių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimų aprašas“).

2.2.3. Galiojantys BAST (LTSAL0005) apsaugos tikslai nurodomi 2018 m. balandžio 19 d. LR Aplinkos ministro įsakyme Nr. D1-317, „Dėl Buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“ (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2026-04-22). Jie suformuluoti taip:

- Atkurti gerą apsaugos būklę stačiamajam dirvui tinkamai buveinei ne mažesniame kaip 0,9 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkama ne mažiau kaip 100 stačiosios dirvuolės individų.
- Atkurti gerą apsaugos būklę dvilapiui purvuoliui tinkamai buveinei ne mažesniame kaip 2,3 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkami purvuolio individai.
- Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „3150, Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis“ ne mažesniame kaip 93 ha plote.
- Pasiiekti buveinės „6270, Rūšių turtingi smilgynai“ susiformavimą ne mažesniame kaip 45 ha plote.
- Atkurti gerą apsaugos būklę buveinei „6450, Aliuvinės pievos“ ne mažesniame kaip 3,8 ha plote.
- Pasiiekti buveinės „7140, Tarpinės pelkės ir liūnai“ susiformavimą ne mažesniame kaip 120 ha plote.
- Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „7160, Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės“ ne mažesniame kaip 4 ha plote.
- Pasiiekti buveinės „7160, Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės“ susiformavimą ne mažesniame kaip 44 ha plote.
- Pasiiekti buveinės „7230, Šarmingos žemapelkės“ susiformavimą ne mažesniame kaip 55 ha plote.
- Pasiiekti buveinės „91E0, Aliuviniai miškai“ susiformavimą ne mažesniame kaip 5,5 ha plote.
- Išsaugoti gerą apsaugos būklę šarvuotajai sketei tinkamoms buveinėms ne mažesniame kaip 528 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkami šarvuotosios sketės individai.
- Išsaugoti gerą apsaugos būklę didžiajam auksinukui tinkamoms buveinėms ne mažesniame kaip 7 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkami didžiojo auksinuko individai.
- Išsaugoti gerą apsaugos būklę raudonpilvei kūmutei tinkamoms buveinėms ne mažesniame kaip 1390 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkami raudonpilvės kūmutės individai.
- Išsaugoti gerą apsaugos būklę skiauterėtajam tritonui tinkamoms buveinėms ne mažesniame kaip 1390 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkami skiauterėtojo tritono individai.
- Išsaugoti gerą apsaugos būklę ūdrai tinkamoms buveinėms ne mažesniame kaip 150 ha plote, kuriame būtų reguliariai aptinkami ūdros individai.

2.2.4. BAST (LTSAL0005) gamtinių buveinių ribos ir apsaugos tikslai nurodomi 6.2 priede.

2.2.5. PAST (LTSALB003) apsaugą ir tvarkymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 276, 2004 m. kovo 15 d. „Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“ antras priedas („Bendrųjų paukščių apsaugai svarbių teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimų aprašas“).

2.2.6. PAST (LTSALB003) apsaugos tikslai nurodomi LR Aplinkos ministro 2026 m. liepos 7 d. įsakyme Nr. D1-127 “Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 14 d. įsakymo Nr. D1-281 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo” pakeitimo. Jie suformuluoti taip:

- Išsaugoti ne mažiau kaip 3 reguliariai aptinkamas paprastosios mėlyngurklės poras, užtikrinant gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę paukščių apsaugai svarbioje teritorijoje, ne mažesniame kaip 510 ha plote.

2.2.7. PAST (LTSALB003) mėlyngurklių veisimosi ir maitinimosi buveinių plotai nurodomi 6.3 priede.

2.2.8. Visoje Teritorijoje galioja Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. D-661 “Dėl Apšės, Baltosios Vokės, Birvėtos, Svylos ir Vasaknų biosferos poligonų įsteigimo, jų nuostatų ir ribų patvirtinimo” (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2021-09-21), patvirtinti Baltosios Vokės biosferos poligono ribos ir nuostatai.

2.2.9. Veiklą Teritorijoje reglamentuoja Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. XIII-2166.

2.2.10. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau - VSTT) direktorės 2025-07-24 įsakymu Nr. V-116 Teritorijos priežiūra priskirta Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijai (toliau – Direkcija).

2.2.11. Teritorijai anksčiau buvo parengtas gamtotvarkos planas, plačiau apie jį žiūrėti 2.5.1.1. skyriuje.

2.3. Žemės ir gamtos išteklių nuosavybės forma ir naudojimas.

2.3.1. Esamos žemėvaldos

2.3.1.1. Į teritoriją patenka 84 sklypai, iš jų 56 privatūs, valdomi nuosavybės teise (56,4 ha) ir 28 valstybinės nuosavybės sklypai (982,4 ha), valdomi patikėjimo ar nuomos teise.

2.3.2. Žemės ūkis

2.3.2.1. Didžioji dalis Teritorijos yra žemės ūkio paskirties. Teritorijoje gausu melioracijos kanalų, kurie buvo iškasti durpių gavybai, tai apsunkina ūkininkavimo sąlygas, tačiau joje ekstensyviai ūkininkaujama, ganoma, šienaujama. 2025 metų Nacionalinės mokėjimo agentūros duomenimis teritorijoje buvo deklaruota 262,56 ha naudmenų: 63,44 ha ekstensyviai tvarkomų šlapynių (kodas ŠLT), 44,64 ha tvarkytų EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių (kodas EBB), 5,13 ha daugiamečių pievų ekstensyviai tvarkomų ganant gyvulius (kodas EPG) ir 149,35 ha netinkamų paramai plotų (kodas NEP).

2.3.3. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos

2.3.2.1. Teritorijoje yra natūralių pievų ir ganyklų, pelkių ir šaltinių, kuriuose nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos (6.1. Priedas ,6.1.2 Pav.).

2.3.4. Miškai

2.3.4.1. Miškai Teritorijoje užima 144,24 ha plotą, jų nuosavybė – valstybinė. Didžioji dalis miško plotų yra pasiskirstę aplink Papio ežerą ir palei Teritorijos pakraščius. Valstybinių miškų urėdijos (toliau – VMU) patikėjimo teise valdomi miškai Teritorijoje užima tik 3,22 ha plotą, kitus miškus patikėjimo teise valdo Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT). NŽT veiklos miškuose nevykdo, atsiradus poreikiui tvarkyti jos patikėjimo teise valdomą mišką, kreipiamasi į atitinkamą VMU regioninį padalinį. Teritorijoje nėra kertinių miško buveinių, tačiau yra 2,96 ha VMU savanoriškai prižiūrimų reprezentatyvių plotų, kuriuose gali būti vykdomos tik gamtotvarkos priemonės, skirtos palaikyti arba pagerinti aplinkos vertybių būklę.

2.3.4.2. Miškų pasiskirstymas pagal miškų grupes pateiktas 2 lentelėje, o pagal vyraujančią medžių rūšį - 3 lentelėje.

2 lentelė. Teritorijos miškai pagal miškų grupes.

Miškų grupė	Sklypų skaičius	Plotas, ha
IIA Ekosistemų apsaugos miškai	12	51,67
III Apsauginiai miškai	3	2,68
IVA Normalaus kirtimo amžiaus ūkiniai miškai	21	39,89
Miškų grupė nepriskirta	17	25,95
Savaiminukais (<20 m.) apaugę žemės plotai	22	24,05
Iš viso:	75	144,24

3 lentelė. Teritorijos miškai pagal vyraujančią medžių rūšį ir amžių.

Vyraujanti medžių rūšis (VMR)	Sklypų su VMR skaičius	Amžius metais, nuo iki
Beržas	27	24 -71
Juodalksnis	17	29 – 96
Pušis	4	46 -56
Eglė	3	61 – 71
Drebulė	1	29
VRM nenurodyta	1	-
Savaiminukais (<20 m.) apaugę žemės plotai	23	iki 20

2.3.5. Medžioklės ir žvejybos ypatybės

2.3.5.1. Per teritoriją tekančiose upėse bei melioracijos kanaluose žvejoja vietiniai gyventojai. Žinomi atvejai, kuomet žvejojama bučiukais, tinklais, iš valtys. Kasmet sugaunamos žuvies kiekiai nėra žinomi, sugaunamos lydekos ir kt. žuvis.

2.3.5.2. Visoje Teritorijoje ribojama paukščių medžioklė, draudžiama medžioti su spąstais. Teritorijoje veikia trys medžiotojų būreliai: „Kanis“, medžiotojų klubas „Panerių“, medžiotojų klubas „Paluknio 10“.

2.3.6. Vandens telkinių naudojimo būdai

2.3.6.1. Į Teritoriją patenkantys vandens telkiniai – upės ir melioracijos kanalai nėra naudojami rekreacijai, išskyrus, žvejybai. Papio ežere yra žvejojama, svarbu užtikrinti, kad tai būtų vykdoma nustatytais leistinais laikotarpiais.

2.3.7. Naudingųjų iškasenų gavyba

2.3.7.1. Visa Teritorija patenka į nebeeksploatuojamo Baltosios Vokės durpyno plotą. Durpyno bendras plotas - 4100 ha (iš jo – pramoninis plotas sudarė 2924 ha), ilgis - 20 kilometrų. Visame durpyno plote yra 3 žvyringos salos (upių terasų likučiai), kuriose įsikūrę Merešlėnų, Mikašiūnų ir Papiškių kaimai.

2.3.7.2. Baltosios Vokės durpių gavybos įmonė buvo atidaryta 1952 m., pietinėje durpyno dalyje pradėtos išgauti durpės. Vertinama, jog durpyne 92 % durpių žemapelkinės, durpių klodo didžiausias storis 5,8 m, vidutinis 2,5 metro. Durpių ištekliai iki eksploatacijos pradžios 73 mln. m³. D susiskaidymas 28 %, vidutinis peleningumas 9 %. Po durpėmis yra apie 3 m sapropelio, 2–4 m molio, dugne smėlis. Durpės naudotos kaip kuras šildymui, buvo tiekiamos Vilniaus šiluminei elektrinei, taip pat naudotos augalininkystės reikmėms, sodinukams. XX a. 9 – ajame dešimtmetyje durpynas uždarytas.

2.3.7.3. Šiuo metu Teritorijoje naudingųjų iškasenų gavyba nevykdoma. Visoje Teritorijoje prasidėję renatūralizacijos procesai.

2.4. Geologinių, geomorfologinių, hidrografinių, kitų sąlygų aprašymas

2.4.1. Geologija

2.4.1.1. Tektoniniu požiūriu Teritorija yra Baltarusijos-Mozūrijos anteklizės vakariniame šlaite. Kristalinis pamatas, palengva žemėjantis šiaurės vakarų kryptimi Baltijos sineklizės link, čia slūgso 400-500 m žemiau jūros lygio ir yra padengtas palyginti ne itin stora nuosėdinių uolienų danga. Geologinėje praeityje čia labiau vyravo kilimas ir denudacija nei grimzdimas ir sedimentacija. Po Kvartero danga 40-60 m aukštyje virš jūros lygio slūgso Devono sistemos nuogulos – dolomitingi moliai ir aleuritai.

2.4.2. Geomorfologija

2.4.2.1. Pagal Lietuvos fizinį geografinį rajonavimą, Teritorija plyti Baltijos aukštumoje, Pietryčių Lietuvos smėlingoje lygumoje, kurią supa Ašmenos aukštuma iš rytinės pusės ir Dzūkų aukštuma iš vakarinės pusės. Pietryčių Lietuvos smėlingoji lyguma susidarė ledyniniams vandenims išerodavus ankstesnį žemės paviršių ir apklojus jį smėlių-žvyrų sąnašomis. Lygus reljefas lėtina pavasarį tirpstančio sniego vandenų nutekėjimą, o smėlių-žvyrų vyravimas paviršiuje kliudo lietaus vandenims vasarą sparčiai nutekėti, nes jie greitai susigėrė į dirvožemį, virsta gruntiniais vandenimis. Pietryčių smėlingosios lygumos rajone pelkės užima maždaug 5 % bendro ploto, žemapelkės apie 45 %, tarpinio tipo pelkės apie 15 %, aukštapelkių apie 40 %. Atskiri masyvai dažniausiai būna 10-100 ha dydžio. Pelkės čia aptinkamos arba giliau įsirežusių upių slėniuose bei

terasose, arba gilesnėse nenutekamose daubose. Pirmosios visada esti žemapelkės, susidariusios šlaito papėdėje išsiliejančio gruntinio vandens įtakoje.

2.4.2.2. Pagal geomorfologinį rajonavimą, Teritorija plyti poledynmečio slėnyje, Dainavos fluvioglacialinėje žemumoje, Vokės lygumoje bei Rūdininkų ir Merkio-Šalčios lygumų sandūroje. Baltosios Vokės pelkė susiformavo užpelkėjus Vokės upės senslėnio terasinei lygumai. Pelkės ir aplinkinių miškų aukštis virš jūros lygio: minimalus – 130,3 m, vidutinis – 132,6 m, maksimalus – 135,0 m.

2.4.2.3. Prieš pradėdant durpių gavybos darbus, XX a. viduryje, Teritorijoje vyravo žemapelkės ir trapinės pelkės, tačiau jos buvo pažeistos pramoninės durpių gavybos metu.

2.4.3. Dirvožemiai

2.4.3.1. Pagal Lietuvos pedologinį rajonavimą, Teritorija priskiriama Pietryčių smėlingųjų žemumų sričiai, Varėnos-Druskininkų rajonui. Dirvodarą Pietryčių smėlingųjų žemumų srityje veikia kontinentalesnis klimatas, labai įvairios dirvodarinės uolienos ir kalvotas reljefas. Varėnos-Druskininkų rajone vyrauja smėliniai jauriniai šilaininiai sekliji (J1) dirvožemiai, susidarę iš įvairiagrūdžių fluvioglacialinių smėlių. Pagal dirvožemio dangos genetinį tipizavimą, Teritorija priskiriama giliųjų žemapelkių durpžemių dirvožemio deriniui, kurį supa nepasotinti paprastieji smėlžemiai. Teritorijos viduryje apie 50 ha plotą užima smėlio – žvyro iškiluma (sala).

2.4.3.2. Durpių gavybos metu pelkės dirvožemis buvo mechaniškai pažeistas. Sausesnės durpingos aukštumos pelkėje susiformavo nepilnai išekspluatuotose durpyno vietose, o ne dėl mineralinio substrato pakilimo. Tik siaura (>50 m pločio) nepaliesto pelkinio dirvožemio juosta yra išlikusi aplink Papio ežerą. Pelkiniai žemutinio tipo gilūs durpiniai dirvožemiai vyrauja aplink ežerą. Teritorija plyti Merkio senslėnio aukštesnėje terasinėje lygumoje, susidariusioje iš sluoksniuoto žvirgždo ir smėlio.

2.4.4. Hidrografija

2.4.4.1. Teritorija pagal hidrologinį suskirstymą patenka į Pietryčių Hidrologinę sritį. Sritis apima jaunąsias (Baltiškąsias) morenines aukštumas, smėlingąsias zandrines lygumas ir dalį priešpaskutinio apledėjimo darinių – aukštumų ir plynaukščių. Sritis išsiskiria iš kitų geromis nuotėkio natūralaus reguliavimo sąlygomis, nes čia vyrauja lengvesnės mechaninės sudėties gruntai, yra miškų, ežerų bei pelkių. Požeminis nuotėkis siekia apie 5 ls-1 km². Pietryčių sričiai būdingos žemapelkės, kurios susidarė pelkėjant sausumai gruntinio vandens išsiliejimo vietose. Pelkę maitina lietaus vandenys ir gruntiniai vandenys, kurių turtingi fluvioglacialinių lygumų smėliai. Gruntinių vandenų gausiai maitinamos šio rajono upės pasižymi šaltesniu negu kitur vandeniu ir yra vandeningos net ir sausų vasarų metu.

2.4.4.2. Teritorija plyti Nemuno upės baseino rajone, Merkio bei Neries mažųjų intakų pabaseinių vandenskyroje. Šie pabaseiniai jungiasi Merkio-Vokės kanalu, iškastu 1930-1932 m. Merkio vandenys patenka į Papio ežerą, o toliau į Vokės upę. Vokė yra Neries intakas, Merkys įteka tiesiai

į Nemuną. Teritorijos šiaurinėje dalyje į Vokę įteka dešinieji intakai Krempa ir Asdrė, kurių vagos yra ištiesintos. Asdrės upė žemupyje, prieš įtekant į Teritoriją, yra užtvenkta (Kryžiškių tvenkinys).

2.4.4.3. Pietinėje Teritorijos dalyje yra labai sekus Papio ežeras, kurio plotas 190 ha, vidutinis gylis – 0,9 m, didžiausias gylis – 1,6 m. Ežerą juosia apypelkis, pereinantis į lapuočių mišką. Į ežerą įteka Okvos upė ir Merkio - Vokės kanalas, jungiantis dviejų upių baseinus. 2020 m. Papio ežere atlikti fizikinių-cheminių kokybės elementų rodiklių tyrimai rodo, kad pagal Nb, Pb koncentracijas ežeras atitinka geros ekologinės būklės klasės rodikliams. BDS7 koncentracijos viršija labai blogos klasės reikšmes, galimai dėl to, kad mėginiai imti ežero 0,5 m. gylyje, kur būdavo nuo dugno pakilusių dalelių. Amonio azoto koncentracijos atitiko labai geros būklės kriterijus, tai rodo BDS7 koncentracijų gamtinę kilmę. Pagal ištirpusio deguonies kriterijų Papio ežero Merkio - Vokės kanalas atitiko labai gerą, Okvos upelis vidutinę ekologinio potencialo klasę.

2.4.4.4. Didžiausia Teritorijoje tekanti upė – Vokė, didžioji dalis vagos yra sureguliuota, ištiesinta. Vokės upė patvenkta dviem didesnėmis patvankomis: ties Mūrine Voke (9 km nuo žiočių) įrengtas Mūrinės Vokės tvenkinys, o ties Grigiškėmis (3 km nuo žiočių) - Grigiškių tvenkinys. Dešinieji intakai patenkantys į Teritoriją – Krempė, Asdrė, taip pat ištiesinti. Teritoriją vagoja tankus melioracinių kanalų tinklas, kuris jungiasi su upėmis.

2.5. Teritorijoje įgyvendinami planai, programos, projektai ir vykdomos veiklos.

2.5.1. Teritorijoje įgyvendinti planai, projektai.

2.5.1.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. D1-175 buvo patvirtintas Baltosios Vokės šlapžemių gamtotvarkos planas. Per 10 metų plano įgyvendinimo laikotarpį buvo atkurtas dalies teritorijos (apie 1,6 % nuo bendro Teritorijos ploto) hidrologinis režimas. 2015 metais, Dieveniškių istoriniam regioniniam parkui organizavus darbus, 23 ha plote, buvo pastatyta 54 patvankos. Gamtotvarkos plano įgyvendinimo metu dalyje teritorijos atliktas sumedėjusios augalijos ir nendrių šalinimas, buvo formuojamos buveinės mėlyngurklei. Planas buvo įgyvendintas tik dalyje Natura 2000 teritorijos, akcentuojant mėlyngurklei tinkamų buveinių kūrimą. Plano rengimo ir įgyvendinimo metu Teritorijai nebuvo keliami pelkių ir pievų buveinių atkūrimo tikslai, tad plano metu nebuvo įgyvendinamas specifinis Europos bendrijos svarbos buveinių formavimas. Gamtotvarkos plano peržiūros ataskaitoje, parengtoje 2018 metais, įvardijama, kad visos iš anksčiau nustatytų Teritorijos apsaugos problemų išlieka ir svarbus tolimesnis gamtotvarkos veiklų vykdymas joje.

2.5.1.2. VSTT direktoriaus 2021 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. V-160 daliai Teritorijos buvo patvirtintas „Baltosios Vokės stulgio (*Gallinago media*) apsaugos 2021–2023 m. Veiksmų planas“. Veiksmų plano tikslas – teritorijoje atkurti ir išlaikyti palankią buveinės būklę, tinkančią ilgalaikiam stulgio visumuisi ir maitinimuisi. Veiksmų plano uždavinys – biotechninėmis priemonėmis atkurti ir išsaugoti stulgiui tinkamų buveinių būklę. Plano gamtotvarkinės priemonės:

- išpjauti nendres

- iškirsti ir pašalinti iškirstus krūmus bei medžius
- iškirsti krūmų ir medžių atžalas.

Planas buvo įgyvendintas VSTT, vykdant projektą Nr. 05.5.1-APVA-V-018-01-0022 „Rūšių apsaugos ir gausos reguliavimo priemonių įgyvendinimas“ finansuotą pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.5.1-APVA-V-018 priemonę „Biologinės įvairovės apsauga“. Biologinės įvairovės informacinės sistemos (toliau - BĮIS) gamtotvarkos modulyje (<https://gamtotvarka.biip.lt/>) pateikiami duomenys, kad iki 2022 m. kovo 31 d. buvo iškirsta sumedėjusi augalija ir pašalinta biomasė 11,77 ha plote, bei iškirstos nendrės 59,30 ha plote. Vėliau, iki 2023 m. vasario 28 dienos, 11,77 ha plote buvo iškirstos ir pašalintos atžalos. Detalesnė informacija su tvarkytų plotų lokalizacija pateikiama 6.4 priede. „Baltosios Vokės stulgio buveinės tvarkymo paslaugų techninė specifikacija“.

2.5.1.3. Aplinkos apsaugos agentūros užsakymu 2019 – 2021 m. tyrimus Papio ežere atliko VšĮ „Ephitas“ kartu su subrangove VšĮ „Grunto valymo technologijos“ įgyvendindamos projektą „Vandens telkinių būklės tyrimų, taršos šaltinių identifikavimo ir priemonių vandens telkinių būklei gerinti parengimo paslaugos“. Projekto tikslas buvo atlikti vandens telkinių būklės tyrimus Papio ir kituose ežeruose ir, esant poreikiui, pasiūlyti priemones vandens telkinių taršai mažinti.

2.5.2. Teritorijoje vykdomi planai, programos, projektai

2.5.2.1. Teritorija patenka į Trakų r. sav., Šalčininkų r. sav., Vilniaus r. sav. Bendrųjų planų aprėptį.

2.5.2.2. Į teritoriją patenkantys valstybiniai miškai (3,22 ha) prižiūrimi vadovaujantis VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų Trakų regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projektu, patvirtintu Valstybinių miškų tarnybos direktoriaus 2021 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. (39.8)-V-449.

2.5.2.3. Teritorijos vandens telkiniams galioja Nemuno UBR 3-iajam valdymo ciklui Aplinkos apsaugos agentūros 2023 m. parengtas Nemuno upių baseinų rajono valdymo planas. Jame nurodoma, kad 2-ojo UBR valdymo ciklo metu buvo inicijuoti tyrimai, kurių metu pasiūlytos papildomos priemonės Papio ežero būklei gerinti, tačiau spėjama, kad įgyvendinamų priemonių gerai ekologinei būklei pasiekti greičiausiai nepakaks. Tyrimus, Aplinkos apsaugos agentūros užsakymu 2019 – 2021 m. atliko VšĮ „Ephitas“ kartu su subrangove VšĮ „Grunto valymo technologijos“ įgyvendindamos projektą „Vandens telkinių būklės tyrimų, taršos šaltinių identifikavimo ir priemonių vandens telkinių būklei gerinti parengimo paslaugos“, kurio tikslas buvo atlikti vandens telkinių būklės tyrimus Papio ir kituose ežeruose ir, esant poreikiui, pasiūlyti priemones vandens telkinių taršai mažinti. Projekto rezultatai detaliau aprašyti 2.6.3 papunktyje.

2.5.2.4. Nuo 2021 m. pradžios iki 2027 m. rugsėjo 30 d. Teritorijoje vykdomas projektas „Šlapynių atkūrimas Lietuvoje ir Latvijoje, taikant integruotus buveinių atkūrimo ir palaikymo metodus“ (LIFE MarshMeadows) Nr. LIFE20 NAT/LV/000273, kurį finansuoja Europos Sąjungos LIFE

programa, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerija ir projekto partneriai. Per praėjusį šio projekto vykdymo laikotarpį Teritorijoje atliktos šios gamtotvarkos priemonės:

- UAB „Inžinerinis projektavimas“ 2023 m. parengus „Baltosios Vokės durpyno hidrologinio režimo atkūrimo statybos techninį projektą, o Žiuko įmonei 2025 m. atlikus Baltosios Vokės durpyno natūralaus hidrologinio režimo atkūrimo darbus, įrengiant grioviuose gruntines užtvargas su spraustasienėmis, atkurtas dalies Teritorijos (437 ha) hidrologinis režimas (6.1 Priedas, 6.1.3 Pav.).
- Sausesnėse, ganymui tinkamose vietose vykdomas ilgalaikis ekstensyvus ganymas.
- Dalyje Teritorijos iškirsta sumedėjusi augalija, nušienautos nendrės.
- 2023 m. iškastos 4 kūdros, o 2026 m. turi būti iškastos dar 6 kūdros varliagyviams. Kūdrių koordinatės pateiktos 4 lentelėje.
- Užtikrinant palankias veisimosi sąlygas mėlyngurklėms paliktos žemų krūmų grupės (6.1 Priedas, 6.1.4 Pav.).

4 lentelė. Kūdros varliagyviams.

Eil. Nr.	LKS 94 koordinatės	Tvarkymo ploto Nr.	Pastabos
1	6042776, 573816	6	Iškasta
2	6043071, 574704	11	Iškasta
3	6041819, 573165	28	Iškasta
4	6041783, 573187	28	Iškasta
5	6041160, 572153	1	Planuojama iškasti 2026 m.
6	6042372, 572921	4	Planuojama iškasti 2026 m.
7	6041069, 573946	8	Planuojama iškasti 2026 m.
8	6043094, 574801	12	Planuojama iškasti 2026 m.
9	6043475, 575750	14	Planuojama iškasti 2026 m.
10	6043695, 576023	15	Planuojama iškasti 2026 m.

2.5.3. Kitos teritorijoje vykdomos veiklos

2.5.3.1. Vykiant LIFE MarshMeadows projektą Teritorijoje atliekami reguliarūs vandens lygio, augalijos ir gyvūnijų monitoringai, vykdomas gyventojų ekologinis švietimas. Teritorijoje įrengtas pažintinis takas, reguliariai vyksta pažintinės ekskursijos, sukurta projektui skirta internetinė svetainė slapyne.lt

2.6. Problemos, grėsmės ir jų valdymas teisinėmis priemonėmis

2.6.1. Svarbiausios Teritorijos gamtosaugos problemos kilo dėl anksčiau joje vykdytos durpių gavybos (pažeistas hidrologinis režimas, mechaniškai pakeistas reljefas) bei vėlesnių šios ūkinės veiklos pasekmių (apleistų durpyno plotų apaugimo sumedėjusia augalija, probleminių rūšių plitimo).

2.6.2. Šio gamtotvarkos plano rengimo metu, didžiojoje Teritorijos dalyje, palaikomas reikiamas hidrologinis režimas, vykdomos gamtotvarkinės priemonės (kertama sumedėjusi augalija ir kt.), ūkininkaujama (pjaunama žolinė augalija, ekstensyviai ganomi galvijai), tačiau didžiausia grėsmė išlieka tai, kad, dingus ekonominiam stimului ūkininkauti, jis bus nutrauktas o saugomom rūšims bei buveinėms nepalankūs procesai Teritorijoje vėl įgaus pagreitį.

2.6.3. Atskira Teritorijos dalis yra Papio ežeras, kuriam galioja BAST (LTSAL0005) apsaugos tikslas – „Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „3150, Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis“ ne mažesniame kaip 93 ha plote“ bei taikomi visi GAB kriterijai, tarp jų ir 3150.7: „Aplinkinėse teritorijose nevykdoma arba neturi įtakos ūkinė ar kitokia veikla sukelianti teršalų, biogeninių medžiagų patekimą į ežerą“. Vėl „Ephitas“ vykdyto projekto metu nustatyta, kad ekologinės būklės atžvilgiu Papio ežeras atitinka vidutinę ekologinę klasę, o jo sutelktosios taršos šaltiniai yra du: žuvininkystės tvenkinių vanduo (UAB „Juodasis gandrai“) ir buitinių nuotekos (Baltosios Vokės aglomeracija). Pirmojo taršos šaltinio atžvilgiu pasiūlyta sustiprinti žuvininkystės tvenkinių kontrolę, o dėl antrojo taršos šaltinio - buitinių nuotekų netiesioginio patekimo į ežerą, nurodoma, kad turėtų būti užtikrinamas jų maksimalus (bent tretinis) išvalymas. Už šių priemonių įgyvendinimą atsako Aplinkos apsaugos agentūra ir Šalčininkų rajono savivaldybė. Iš Aplinkos apsaugos agentūros tinklapyje adresu: https://vanduo.old.gamta.lt/files/ezeru_nuoteku_zemelapis1674772029301.html esančio „Ežerų būklei reikšmingų sutelktinės taršos šaltinių“ žemėlapis matyti, kad Papio ežerui išlieka sutelktos taršos rizika dėl paviršinių ir komunalinių nuotekų. Nepašalinus sutelktinės taršos rizikos veiksnių, gali kilti sunkumų, įgyvendinant apsaugos tikslą: „Atkurti palankią apsaugos būklę buveinei „3150, Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis“

2.6.4. Esamas teisinis Teritorijos apsaugos statusas ir veiklų joje reglamentavimas užtikrina pakankamą saugomų gamtos vertybių teisinę apsaugą, tačiau Teritorijoje esančioms gamtinėms vertybėms kylančios problemos ir grėsmės sietinos su praktinėmis galimybėmis savalaikiai ir sistemingai vykdyti reikiamas gamtotvarkines priemones.

3. GAMTOTVARKOS PLANO TIKSLAI, UŽDAVINIAI, PRIEMONĖS IR GALIMOS PRIEMONIŲ ALTERNATYVOS

3.1. Gamtotvarkos plano tikslas - pasiūlyti priemones Teritorijos tvarkymui ir priežiūrai, leisiančias užtikrinti BAST (LTSAL0005) ir PAST (LTSALB003) numatytą apsaugos tikslų įgyvendinimą.

3.2. Gamtotvarkos plano priemonių planas pateikiamas 5 lentelėje.

5 lentelė. Gamtotvarkos plano priemonių planas (uždaviniai nurodyti prioriteto tvarka).

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Atsakinga institucija	Priemonės įvykdymo terminas ir (ar) periodiškumas
1. Pasiiekti buveinės 6270* Rūšių turtingi smilgynai susiformavimą (45 ha) bei atkurti stačiosios dirvuolės gerą apsaugos būklę ne mažesniame kaip 0,9 ha plote	1.1. Organizuoti ekstensyvų ganymą ir/ar žolinės augalijos šienavimą su biomasės pašalinimu, tvarkymo plotai Nr. Nr. 2, 3, 16, 21, 22, 27	Direkcija	Kasmet rugpjūčio–rugsėjo mėn.
	1.2.* Organizuoti ataugančios ar atželiančios sumedėjusios augalijos pašalinimą, tvarkymo plotai Nr. Nr. 2, 3, 16, 21, 22, 27	Direkcija	II metais, vėliau pagal poreikį lapkričio-vasario mėn.
2. Pasiiekti pelkinių buveinių - 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai (120 ha), 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės (44 ha) ir 7230, Šarmingos žemapelkės (55 ha) susiformavimą	2.1.Organizuoti nendrių su ataugančia ar atželiančia jauna sumedėjusia augalija pjovimą su biomasės šalinimu ir/ar ekstensyvų ganymą, tvarkymo plotai Nr. 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 17, 19, 29	Direkcija	Pjaunama kasmet nuo rugpjūčio vidurio iki spalio pabaigos, susilpnėjus nendrių atžėlimui galima pjauti kas dvejus ar trejus metus

	2.2.* Organizuoti ataugančios ar atželiančios sumedėjusios augalijos pašalinimą, tvarkymo plotai Nr. 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 17, 19, 29	Direkcija	II metais, vėliau pagal poreikį lapkričio-vasario mėn.
3. Užtikrinti gerą mėlynagurklės veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę ne mažesniame kaip 510 ha plote	3.1. Organizuoti šlapynių plotų su pavieniais krūmais, kurie dengia ne daugiau 5-10 % išskirto ploto ir yra išsidėstę fragmentais, ne mažesniais nei 3 ha suformavimą, iškertant perteklinę sumedėjusią augaliją, tvarkymo plotas Nr. 13;	Direkcija	I metais lapkričio-vasario mėn.
	3.2. Organizuoti šlapynių plotų su pavieniais krūmais, kurie dengia ne daugiau 5-10 % išskirto ploto ir yra išsidėstę fragmentais, ne mažesniais nei 3 ha priežiūrą, išpjauant ataugančią ir atželiančią sumedėjusią augaliją, tvarkymo plotai Nr. 1; 13; 18; 20	Direkcija	II metais, vėliau pagal poreikį. lapkričio-vasario mėn.
4. Atkurti dvilapio purvuolio gerą apsaugos būklę ne mažesniame kaip 2,3 ha plote, kuriame	4.1. Organizuoti žolinės / su ataugančia ar atželiančia jauna sumedėjusia augalija pjovimą ir biomasės	Direkcija	Pradedant II metais kas 2-3 metus vieną kartą per metus, rugpjūčio-rugsėjo

būtų reguliariai aptinkama ne mažiau kaip 600 dvilapio purvuolio individų	pašalinimą, tvarkymo plotai: 6, 15, 26		mėn., sulėtėjus buveinės užžėlimui, aukštaūge žoline augalija, krūmais, rečiau - pagal poreikį
5. Išsaugoti šarvuotajai skėtei tinkamas buveinės ne mažesniame kaip 528 ha plote	5.1. Organizuoti 5 kūdrų iki 0,1 ha ploto šarvuotajai skėtei iškasimą, tvarkymo plotai Nr. 18; 23; 24; 25; 28	Direkcija	III metais
6. Išsaugoti skiauterėtajam tritonui ir raudonpilvei kūmutei tinkamas buveinės ne mažesniame kaip 1390 ha plote	6.1. Organizuoti 10 varliagyviams iškastų kūdrų priežiūrą jų pakrantėse mozaikiškai pašalinant nendres ir ataugančią sumedėjusią augaliją, tvarkymo plotai Nr. 1, 2**, 4, 6, 8, 11, 12, 14, 15	Direkcija	V metais, vėliau kas 3-5 metus ar pagal poreikį
	6.2. Organizuoti kūdrose susikaupusio perteklinio dumblo sluoksnio pašalinimą, išsaugant įvairų gylį kiekvienoje kūdroje, vienu metu valant ne daugiau kaip 5 kūdras, tvarkymo plotai Nr. 1, 2**, 4, 6, 8, 11, 12, 14, 15	Direkcija	Pagal poreikį
7. Mažinti invazinių gausialapių lubinų plitimą Teritorijoje	7.1. Organizuoti gausialapių lubinų iškasimą / rovimą rankiniu būdu,	Direkcija	Kasmet iki augalams subrandinant sėklas

	tvarkymo plotai Nr. 2, 3 ir 14		
8. Užtikrinti palankaus hidrologinio režimo palaikymą Teritorijoje	8.1. Organizuoti palankaus hidrologinio režimo palaikymui trukdančių bebrų užtvankų išardymą	Direkcija	Pagal poreikį
	8.2. Tinkamai naudoti hidrologinius įrenginius, laiku atidarant ir uždarant vandens lygio reguliatorius pagal techniniame projekte nurodytas instrukcijas	Direkcija	Kasmet ne mažiau kaip 2 kartus
9. Pritaikyti Papio ornitologinį draustinį ornitologiniam turizmui	9.1. Organizuoti Papio ežero pritaikymo ornitologiniam turizmui techninio projekto parengimą, tvarkymo plotas Nr. 30.	Direkcija	I-II metais
	9.2. Organizuoti Papio ežero pritaikymo ornitologiniam turizmui techninio projekto įgyvendinimą, tvarkymo plotas Nr. 30.	Direkcija	III-IV metais

*- priemonė aktuali atsiradus poreikiui, jeigu žolinė augalija kartu su ataugančia ar atželiančia sumedėjusia augalija nebūtų kasmet pjauama bei pašalinama ir nebūtų ganoma.

** - tvarkymo plote Nr. 2 iškastos dvi kūdros.

3.3 Informacija apie priemonių įgyvendinimą

1 uždavinys. Uždaviniu siekiama pasiekti buveinės 6270* Rūšių turtingi smilgynai susiformavimą bei atkurti stačiosios dirvuolės gerą apsaugos būklę.

1.1 ir 1.2 priemonės. Tvarkymo plotai Nr. 2, 3, 16, 21, 22, 27. Tęsti šiuose tvarkymo plotuose vykdomą kasmetinį ekstensyvų rotacinį galvijų ganymą. Nenuganytose vietose pagal galimybes kasmet rugpjūčio-rugsėjo mėnesiais, vykdyti žolinės augalijos pjovimą, biomasės pašalinimą ir, pagal poreikį, atžalų/ataugų pjovimą su biomasės pašalinimu. Jei atželianti sumedėjusi augalija pernelyg užaugusi ir nebuvo nupjauta kartu su žoline, ji pjaunama atskirai lapkričio-vasario mėn.

Tvarkymo plote Nr. 21, kuriame auga stačioji dirvuolė, būtina užtikrinti, kad jos augimvietėse (6.1 Priedas, 6.1.5 Pav.) būtų šienaujama, išvežant nupjauta žolę.

2 uždavinys. Uždaviniu siekiama pasiekti pelkinių buveinių - 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės ir 7230 Šarmingos žemapelkės susiformavimą.

2.1 ir 2.2 priemonės. Tvarkymo plotai Nr. 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 17, 19, 29. Šiuose tvarkymo plotuose pjaunamos nendrės ir atauganti ar atželianti jauna sumedėjusi augalija, šalinant biomasę. Augalija pjaunama kasmet nuo rugpjūčio vidurio iki spalio pabaigos, susilpnėjus nendrių atželimui galima pjauti kas dvejus ar trejus metus. Kaip alternatyvą galima taikyti ekstensyvų ganymą, nenuganytose vietose, pagal poreikį, vykdam atželiančių nendrių ir ataugančios ar atželiančios sumedėjusios augalijos pjovimą su biomasės pašalinimu. Jei atželianti sumedėjusi augalija pernelyg užaugusi ir nebuvo nupjauta kartu su nendrėmis, ji pjaunama pagal poreikį lapkričio-vasario mėn.

3 uždavinys. Uždaviniu siekiama užtikrinti gerą mėlyngurklės veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.

3.1 ir 3.2 priemonės. Tvarkymo plotai Nr. 1; 13; 18; 20. Šiuose tvarkymo plotuose formuojami šlapynių plotai su pavieniais krūmais, kurie dengia ne daugiau 5-10 % išskirto ploto ir yra išsidėstę fragmentais, ne mažesniais nei 3 ha. Tvarkymo plote Nr. 13 lapkričio-vasario mėn. iškertama perteklinė sumedėjusi augalija (6.1 Priedas, 6.1.6 Pav.), o tvarkymo plotuose Nr. 1; 18; 20 atsiradus poreikiui išpjaunama atauganti ir atželianti sumedėjusi augalija (6.1 Priedas, 6.1.7 Pav., 6.1.8 Pav. ir 6.1.9 Pav.).

4 uždavinys. Uždaviniu siekiama atkurti dvilapio purvuolio gerą apsaugos būklę.

4.1 priemonė. Tvarkymo plotai: 6, 15, 26. Šiuose tvarkymo plotuose pjaunama žolinė ir atauganti ar atželianti jauna sumedėjusi augalija, šalinant biomasę. Darbai vykdomi pradedant II metais kas 2-3 metus vieną kartą per metus, rugpjūčio-rugsėjo mėn., sulėtėjus buveinės užželimui, aukštaūge žoline augalija, krūmais, rečiau - pagal poreikį Dvilapio purvuolio augavietės pavaizduotos 6.1. Priedo, 6.1.10-12 Pav.).

5 uždavinys. Uždaviniu siekiama išsaugoti šarvuotajai skėtei tinkamas buveines.

5.1 priemonė. Tvarkymo plotai Nr. 18; 23, 24, 25, 28. Kiekviename tvarkymo plote III Gamtotvarkos plano įgyvendinimo metais iškasama po vieną iki 0,1 ha ploto kūdrą šarvuotajai skėtei. Kasant kūdras, suformuojamas skirtingų (nuo 0,5 iki 2 m) gylių dugnas bei stengiamasi suteikti kūdrai natūralią, aptakią formą. Siūlomų kūdrų kasimo vietų koordinatės: tvarkymo plote Nr. 18, LKS94 6040711, 572280; tvarkymo plote Nr. 23 LKS94 6037339, 574472; tvarkymo plote Nr. 24 LKS94 6039247, 575275; tvarkymo plote Nr. 25 LKS94 6039507, 575651; tvarkymo plote Nr. 28 LKS94 6041690, 572743.

6 uždavinys. Uždaviniu siekiama išsaugoti skiauterėtajam tritonui ir raudonpilvei kūmutei tinkamas buveines.

6.1 ir 6.2 priemonės. Tvarkymo plotai Nr. 1, 2**, 4, 6, 8, 11, 12, 14, 15. Prižiūrimos varliagyviams išastos kūdros (4 lentelė) jų pakrantėse pagal poreikį mozaikiškai pašalinant nendres ir ataugančią sumedėjusią augaliją bei kūdrose pagal poreikį pašalinant perteklinį dumblo sluoksnį. Darbai vykdomi V metais, vėliau kas 3-5 metus ar pagal poreikį.

7 uždavinys. Uždaviniu siekiama mažinti invazinių gausialapių lubinų plitimą Teritorijoje

7.1 priemonė. Tvarkymo plotai Nr. 2, 3 ir 14. Kasmet, vaikstant po tvarkymo plotus, vizualiai įvertinamas gausialapių lubinų išplitimas juose ir organizuojamas gausialapių lubinų iškasimas ar išrovimas rankiniu būdu. Priemonė vykdoma prieš augalams subrandinant sėklas. Nupjauta invazinių augalų biomasė turi būti pašalinama iš Teritorijos teisės aktais nustatyta tvarka.

8 uždavinys. Uždaviniu siekiama užtikrinti palankaus hidrologinio režimo palaikymą Teritorijoje.

8.1 ir 8.2 priemonės. Teritorijoje esantys kanalai. Kanaluose yra įrengti vandens lygio reguliatoriai, kurie turi užtikrinti, kad vandens lygis Teritorijoje esančiose pievose ir šlapynėse leistų jose ganyti gyvulius ir šienauti. Teritorijoje gausiai gyvena bebrai, kurie įvairiose kanalų vietose stato užtvankas, pakeliančias vandens lygį kanaluose, todėl, netinkamu laiku, yra užliejami plotai, kuriuose ūkininkaujama. Pastebėjus palankaus hidrologinio režimo palaikymui trukdančias bebrų užtvankas, jos turi būti išardomos, o vandens lygio reguliatoriai prižiūrimi taip, kad jie būtų laiku uždaromi ir atidaromi, pagal techniniame projekte nurodytas instrukcijas.

9 uždavinys. Uždaviniu siekiama pritaikyti Papio ornitologinį draustinį ornitologiniam turizmui.

9.1 ir 9.2 priemonės. Tvarkymo plotas Nr. 30. Vairoso kaime, pasibaigus sodų teritorijai, tarp taškų kurių koordinatės LKS94 6038223, 573888 ir 6038285, 573796 yra senas Direkcijos stendas ir takas link Papio ežero. Reikia parengti šios vietos pritaikymo ornitologiniam turizmui (pėsčiųjų tako) techninį projektą ir vėliau jį įgyvendinti.

Tvarkymo plotų schema su jų numeracija pateikta 6.1. Priedo, 6.1.13 Pav.

5 lentelė. Informacijos apie tvarkymo plotus apibendrinimas.

Tvarkymo ploto Nr./ jo plotas ha	Tvarkytinas plotas, ha	Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės kodas, jos užimamas plotas (pažymint, kurioms buveinėms nustatyti apsaugos tikslai)	Saugomos rūšys, rūšies buveinės užimamas plotas ar individų skaičius (pažymint, kurios rūšys yra Europos Bendrijos svarbos ir kurioms nustatyti apsaugos tikslai)	Žemės nuosavybės forma (valstybinė ar privati), valstybinės žemės valdytojai (jei valdytojas VĮ Valstybinių miškų urėdija, – įrašomas ir regioninis padalinys)	Žemės naudmenos, jų užimami plotai	Miško kvartalų ir sklypų Nr., miškų grupė	Gamtinės sąlygos ir kitos svarbios aplinkybės
1 / 30,6	30,6 ha	EB svarbos buveinių nėra	Šarvuotoji skėte (26,2 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (30,6 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (30,6 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (2,3 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaikė nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		Plotas nuolat užmirkęs

2/28,3	9,8 ha	6270 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavi mą	Raudonpilvė kūmutė (28,3 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (28,3 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (28,2ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
3/26,1	11,6 ha	6270 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavi mą	Raudonpilvė kūmutė (26,1 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (26,1ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (26,1 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
4/22,7	16 ha	7160 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės	Raudonpilvė kūmutė (22,7 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę;	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike	Sklypas žemės ūkio paskirties.		

		susiformavi mą	Skiauterėtasis tritonas (22,7 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (18,1 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	nuomos sutartimi			
5/29,5	20,4 ha	7140 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavi mą	Šarvuotoji skėte (29,5 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (29,5 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (29,5 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (9,4 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
6/27,2	16,1 ha	7160 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės	Dvilapis purvuolis (0,7 ha) nustatytas tikslas: atkurti gerą būklę;	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike	Sklypas žemės ūkio paskirties.		

		susiformavi mą	Šarvuotoji skėte (27,2 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (27,2 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (27,2 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (22 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	nuomos sutartimi			
7/30,4	22,7 ha	7140 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavi mą	Raudonpilvė kūmutė (30,4 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (30,4 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (29,9 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		

8/28,6	23,6 ha	7140 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavi mą	Šarvuotoji skėte (28,6 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (28,6 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (28,6 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (28,6 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
9/15,8	11,9 ha	7140 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavi mą	Raudonpilvė kūmutė (15,8 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (15,8 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (15,2 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		

10/8	3,1 ha	7140 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavi mą	Raudonpilvė kūmutė (8 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (8 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (8 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
11/50,1	24,3 ha	7160 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavi mą	Šarvuotoji skėte (22,4 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (50,1 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (50,1 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (34,2 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		

12/41,9	5,6 ha	7160 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavi mą	Šarvuotoji skėte (41,9 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (41,9 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (41,9 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (41,2 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
13/24,5	24,5 ha	EB svarbos buveinių nėra	Šarvuotoji skėte (24,5 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (24,5 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (24,5 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (24,5 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		

			veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.				
14/17,9	6 ha	7230 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavimą	Raudonpilvė kūmutė (17,9 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (17,9 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (17,9 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaikė nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
15/7	1,8 ha	7230 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavimą	Dvilapis purvuolis (1,1 ha) nustatytas tikslas: atkurti gerą būklę; Raudonpilvė kūmutė (7 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (7 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (6,7 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaikė nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		

			maitinimosi buveinių apsaugos būklę.				
16/5,3	2.8 ha	6270 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavi mą	Raudonpilvė kūmutė (5,3 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (5,3 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (4,4 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
17/37	22,5 ha	7140 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavi mą	Šarvuotoji skėte (37 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (37 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (37 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (2,4 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		

			buveinių apsaugos būklę.				
18/26,8	0,1 ha	EB svarbos buveinių nėra	Šarvuotoji skėte (26,8 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (26,8 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (26,8 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (15,7 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
19/38,8	19,2 ha	7140 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavi mą	Šarvuotoji skėte (28,6 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (38,8 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (38,8 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (21,8 ha), apsaugos tikslas:	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		

			užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.				
20/46,1	46,1 ha	EB svarbos buveinių nėra	Šarvuotoji skėtė (28,6 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (46,1 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (46,1 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaikė nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
21/21,2	10,9 ha	6270 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavimą	Stačioji dirvuolė (0,9 ha), nustatytas tikslas: atkurti gerą būklę; Raudonpilvė kūmutė (21,2 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (21,2 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (9,5 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaikė nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		

22/8,3	8.3 ha	6270 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavi mą	Raudonpilvė kūmutė (8,3 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (8,3 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (8,3 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
23/56,8		EB svarbos buveinių nėra	Šarvuotoji skėte (41,9 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (56,8 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (56,8 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
24/66,6		EB svarbos buveinių nėra	Šarvuotoji skėte (18,8 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (66,6 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę;	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaike nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		

			Skiauterėtasis tritonas (66,6 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (22,5 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.				
25/11,8		EB svarbos buveinių nėra	Šarvuotoji skėte (9,5 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (11,8 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (11,8 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaikė nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
26/34,5	30.3 ha	7230 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavimą	Dvilapis purvuolis (0,5 ha), nustatytas tikslas: atkurti gerą būklę; Raudonpilvė kūmutė (34,5 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (34,5 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę;	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaikė nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		

			Mėlyngurklė (32,5 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.				
27/11,8	1.1 ha	6270 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavimą	Raudonpilvė kūmutė (11,8 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (11,8 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (2,6 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaikės nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
28/54,3	0.1 ha	EB svarbos buveinių nėra	Šarvuotoji skėte (54,3 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (54,3 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (54,3 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę;	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaikės nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		

			Mėlyngurklė (5,2 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.				
29/31,7	10 ha	7140 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavimą	Šarvuotoji skėte (21,2 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (31,7 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Skiauterėtasis tritonas (31,7 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Mėlyngurklė (1,4 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.	Valstybinė žemė. NŽT, Sklypas išnuomotas ilgalaikės nuomos sutartimi	Sklypas žemės ūkio paskirties.		
30/306,7	0 ha*	3150 nustatytas tikslas: atkurti gerą būklę 6450 nustatytas tikslas: atkurti gerą būklę	Didysis auksinukas (7,2 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Raudonpilvė kūmutė (306,7 ha), nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę;	Valstybinė žemė. NŽT	Sklypas žemės ūkio paskirties.		

		7160 nustatytas tikslas: atkurti gerą būklę 91E0 nustatytas tikslas: pasiekti buveinės susiformavi mą	Skiauterėtasis tritonas (306,7 ha) nustatytas tikslas: išsaugoti palankią būklę; Ūdra (159,7 ha) išsaugoti gerą būklę; Mėlyngurklė (8 ha), apsaugos tikslas: užtikrinti gerą rūšies individų veisimosi ir maitinimosi buveinių apsaugos būklę.				
--	--	--	--	--	--	--	--

* - Tvarkymo plote Nr. 30 kartografuotom EB svarbos buveinėms (6450, 7160, 91E0) gamtotvarkos priemonių vykdyti nesiūloma, nes į šių buveinių plotus neįmanoma patekti mechaninėmis transporto priemonėmis. EB svarbos buveinės 3150 atsikūrimo galimybė priklauso nuo veiksmų esančių už Teritorijos ribų (plačiau žr. 2.6.3. papunktyje). Poreikio vykdyti gamtotvarkos priemones EB svarbos rūšių palankios ir geros būklės išsaugojimui šiame tvarkymo plote nėra. Šiame tvarkymo plote, patogioje žmonėms vietoje, įrengiamas pėsčiųjų takas prie Papio ežero (žr. 9.1. ir 9.2. priemonės).

4. UŽ PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMĄ ATSAKINGI SUBJEKTAI IR PRIEMONĖMS ĮGYVENDINTI REIKALINGI IŠTEKLIAI

6 lentelė. Preliminarus lėšų poreikis priemonėms finansuoti

Priemonės Nr.	Atsakinga institucija	Tvarkymo ploto Nr.	Darbų mastas, ha, vnt.	Vieneto kaina Eur	Įgyvendinimo metai, preliminarus lėšų poreikis, Eur				
					I	II	III	IV	V
1.1.	Direkcija	2, 3, 16, 21, 22, 27	Iki 45 ha	300	Iki 13500	Iki 13500	Iki 13500	Iki 13500	Iki 13500
1.2.*	Direkcija	2, 3, 16, 21, 22, 27	Iki 45 ha	1400	-	Iki 63000	Iki 63000	Iki 63000	Iki 63000
2.1.	Direkcija	4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 17, 19, 29	219 ha	600	131400	131400	131400	131400	131400
2.2. *	Direkcija	4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 17, 19, 29	219 ha	1400	-	Iki 306600	Iki 306600	Iki 306600	Iki 306600
3.1	Direkcija	1, 13, 18, 20	Iki 3.3 ha	3000	Iki 9900	-	-	-	-
3.2.	Direkcija	1, 13, 18, 20	Virš 20 ha	1400	-	Iki 28000	Iki 28000	Iki 28000	Iki 28000
4.1.	Direkcija	6, 15, 26	2,3 ha	1400	-	3220	-	-	3220
5.1.	Direkcija	18, 23, 24, 25, 28	5 vnt./0,1 ha 1 vnt.	3000	-	-	15000	-	-
6.1.	Direkcija	1, 2**, 4, 6, 8, 11, 12, 14, 15	10 vnt./0,1 ha 1 vnt.	400	-	-	-	-	4000
6.2.	Direkcija	1, 2**, 4, 6, 8, 11, 12, 14, 15	10 vnt./0,1 ha 1 vnt., vienu metu valoma iki 5 kūdrų	2000	-	-	-	-	Iki 10000
7.1.	Direkcija	2, 3, 14	Iki 72,3 ha (rūšies augaviečių plotas pagal faktą)	1000	Iki 72300	Iki 72300	Iki 72300	Iki 72300	Iki 72300
8.1.	Direkcija	Atsiradusios bebrų patvankų vietos	Iki 10 vnt. per metus (skaičius nustatomas pagal faktą)	600	6000	6000	6000	6000	6000

8.2.	Direkcija	Vandens lygio reguliatoriai***	6 vnt.	0	-	-	-	-	-
9.1.	Direkcija	30	1 vnt.	-	5000	15000	-	-	-
9.2.	Direkcija	30	1 vnt.	-	-	-	40000	160000	-
		Iš viso:							

*- priemonė taps aktuali atsiradus poreikiui, jeigu žolė nebūtų toliau kasmet pjaunama bei pašalinama ir/ar ganoma.

** - tvarkymo plote Nr. 2 iškastos dvi kūdros.

***. – vandens lygį reguliuoja žemę besinuomojantis ūkininkas.

5. GAMTOTVARKOS PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA IR PERŽIŪRA

Už Plano įgyvendinimo stebėseną, peržiūrą ir tikslinimą atsako Direkcija, kuri vertina EB svarbos natūralių buveinių būklę, plano ir jo priemonių efektyvumą. Direkcija įveda informaciją apie įgyvendintas gamtotvarkos priemones į BĮIS gamtotvarkos modulį (<https://gamtotvarka.biip.lt/>) ne vėliau kaip per 15 darbo dienų.

Planas turi būti peržiūrimas ne vėliau kaip po penkerių metų jį patvirtinus ir parengiant peržiūros ataskaitą pagal Apraše pateiktas rekomendacijas. Kitos peržiūrų ataskaitos rengiamos ne rečiau kaip kas 5 metai. Planas gali būti peržiūrimas ar tikslinimas ir dažniau nei kas penkerius metus, jeigu atsiranda naujų aplinkybių, kurios nevertintos plano rengimo metu, pradeda blogėti EB svarbos natūralių buveinių būklė, mažėja saugomų rūšių populiacija arba randama efektyvesnių būdų užtikrinti palankią jų apsaugos būklę.

Įgyvendinant Plane numatytas priemones, stebimas jų poveikis saugomų gamtos vertybių apsaugos būklei pagal Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių geros apsaugos būklės kriterijus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-317 „Dėl Buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“. Fiksuojamos natūralių buveinių plotų ribos, būklė vertinama pagal natūralių buveinių būklės vertinimo kriterijus (toliau – BVK), patvirtintus VSTT direktorės 2025 m. spalio 17 d įsakymu „Dėl Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių monitoringo metodikos patvirtinimo“. Pirminio būklės vertinimo pagal BVK duomenys turi būti ne senesni kaip 2 metai iki gamtotvarkos darbų pradžios, nes dėl klimato krizės apsausintų pelkių buveinių būklė sparčiai kinta.

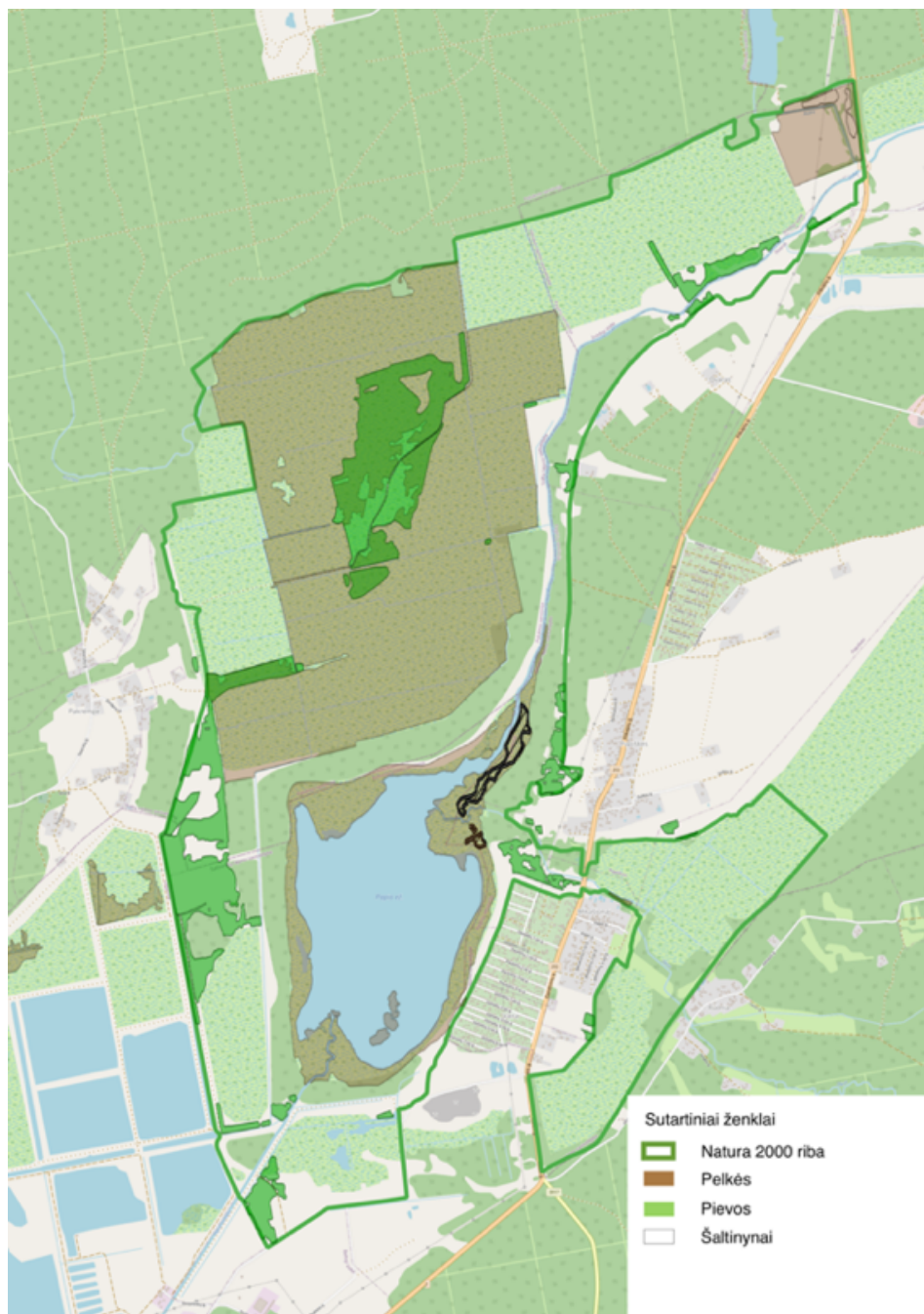
Visas Buveinių būklės vertinimas prieš gamtotvarką ir 5-aisiais Plano įgyvendinimo metais atliekamas toje pačioje vietoje. Optimalus tyrimų laikas – vegetacijos laikotarpis. Pagal galimybes ši stebėseną derinama su Direkcijos vykdoma gamtos vertybių stebėseną, valstybinių draustinių vertinimu.

6. PRIEDAI

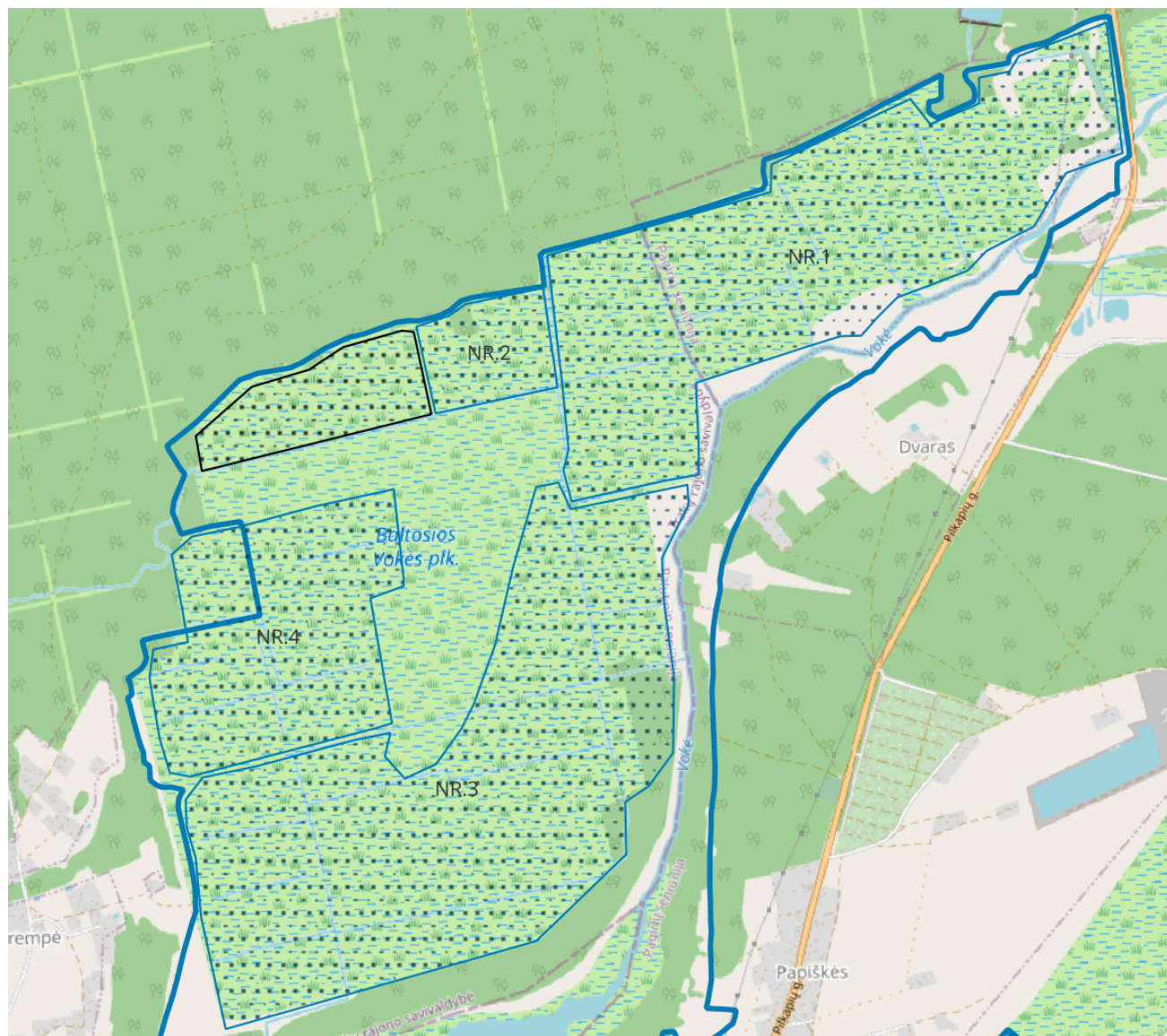
6.1. Priedas. Paveikslai.

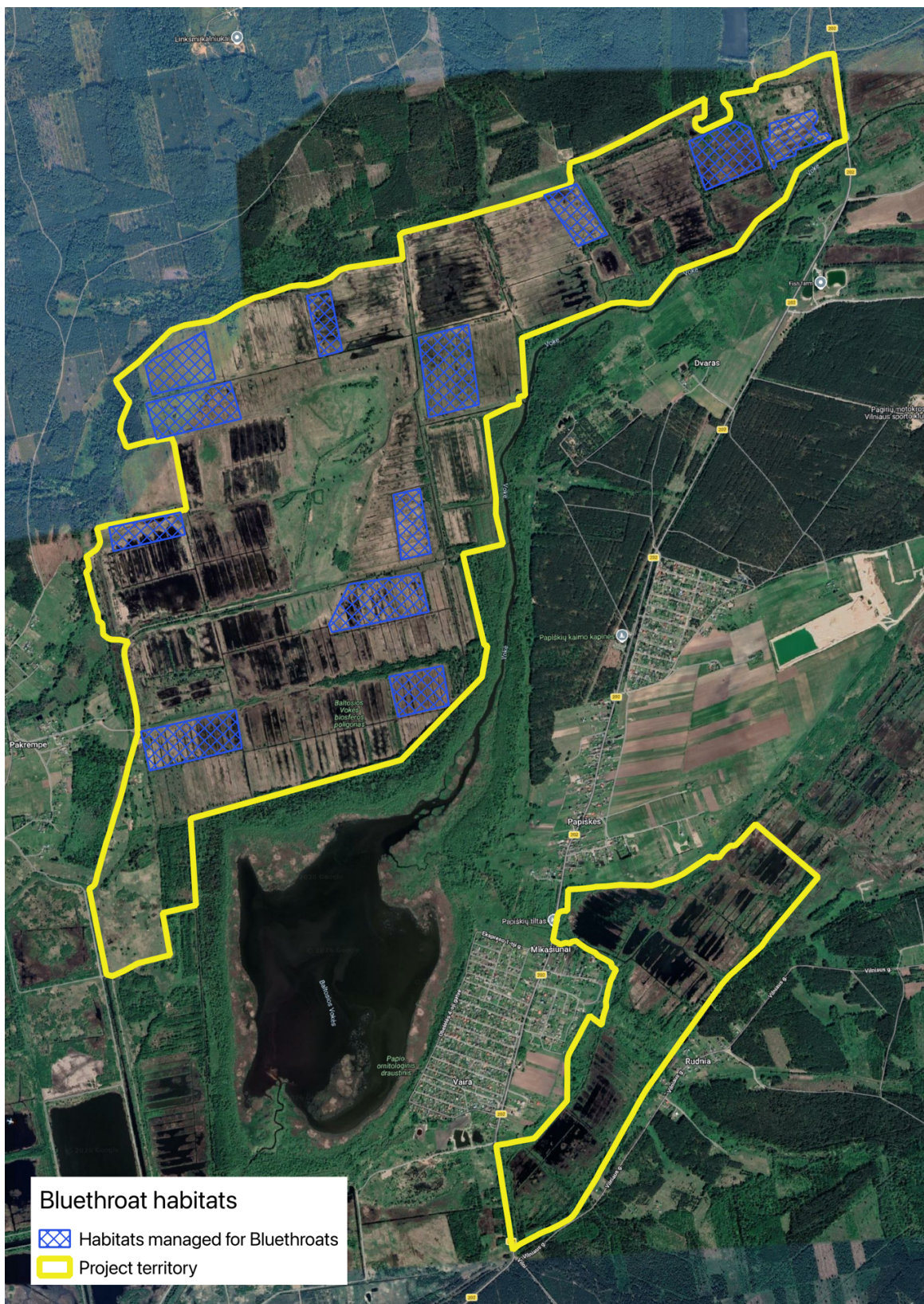
6.1.1 Pav. Teritorijos padėtis Lietuvoje.

6.1.2 Pav. Natūralių pievų ir ganyklų, pelkių ir šaltinių teritorija, kurioje nustatomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

6.1.3 Pav. Teritorijos dalis, kuriai atkurtas hidrologinis režimas.

6.1.4 Pav. Suformuoti mėlyngurklei tinkamų buveinių plotai.

6.1.5 Pav. Stačiosios dirvuolės augimvietės.

6.1.6 Pav. Mėlyngurklei formuojamo tvarkymo ploto Nr.13 dalis.

6.1.7 Pav. Mėlyngurklei skirtas tvarkymo plotas Nr. 1, kuriame, atsiradus poreikiui, išpjaunama atauganti ir atželianti sumedėjusi augalija

6.1.8 Pav. Mėlyngurklei skirtas tvarkymo plotas Nr. 18, kuriame, atsiradus poreikiui, išpjaunama atauganti ir atželianti sumedėjusi augalija.

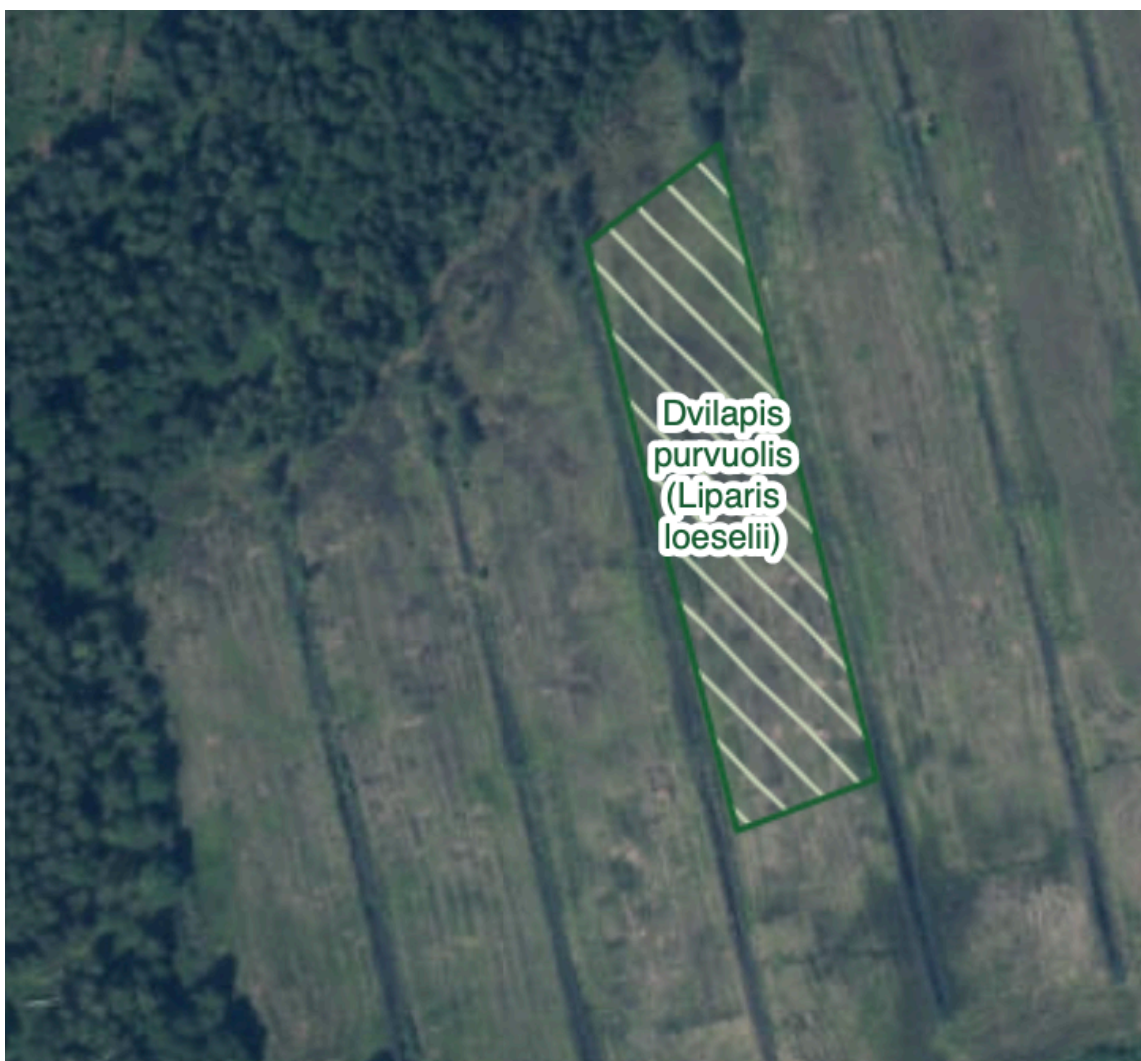
6.1.9 Pav. Mėlyngurklei skirtas tvarkymo plotas Nr. 20, kuriame, atsiradus poreikiui, išpjaunama atauganti ir atželianti sumedėjusi augalija.

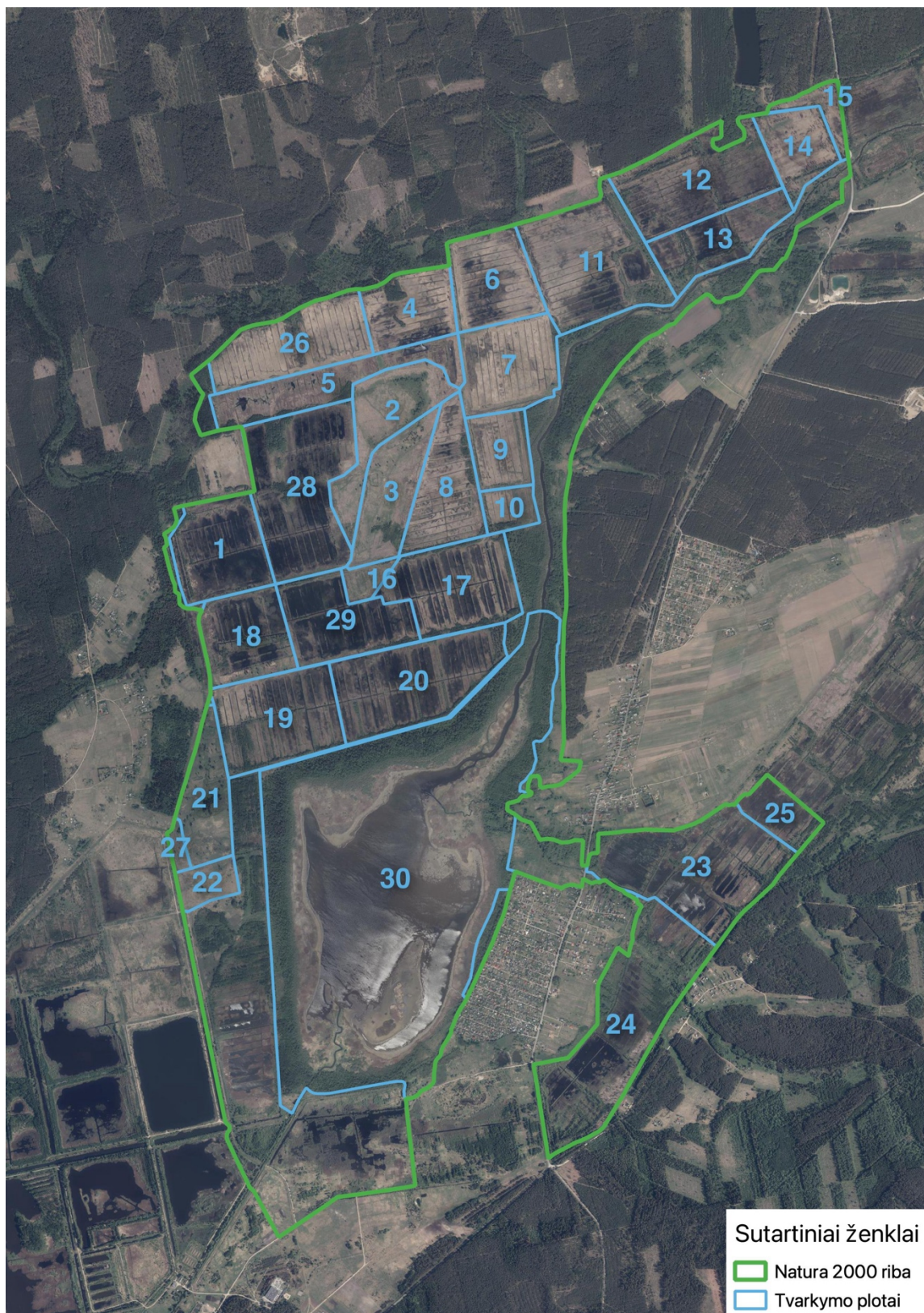
6.1.10 Pav. Dvilapio purvuolio augavietė tvarkymo plote Nr. 6.

6.1.11 Pav. Dvilapio purvuolio augavietė tvarkymo plote Nr. 15.

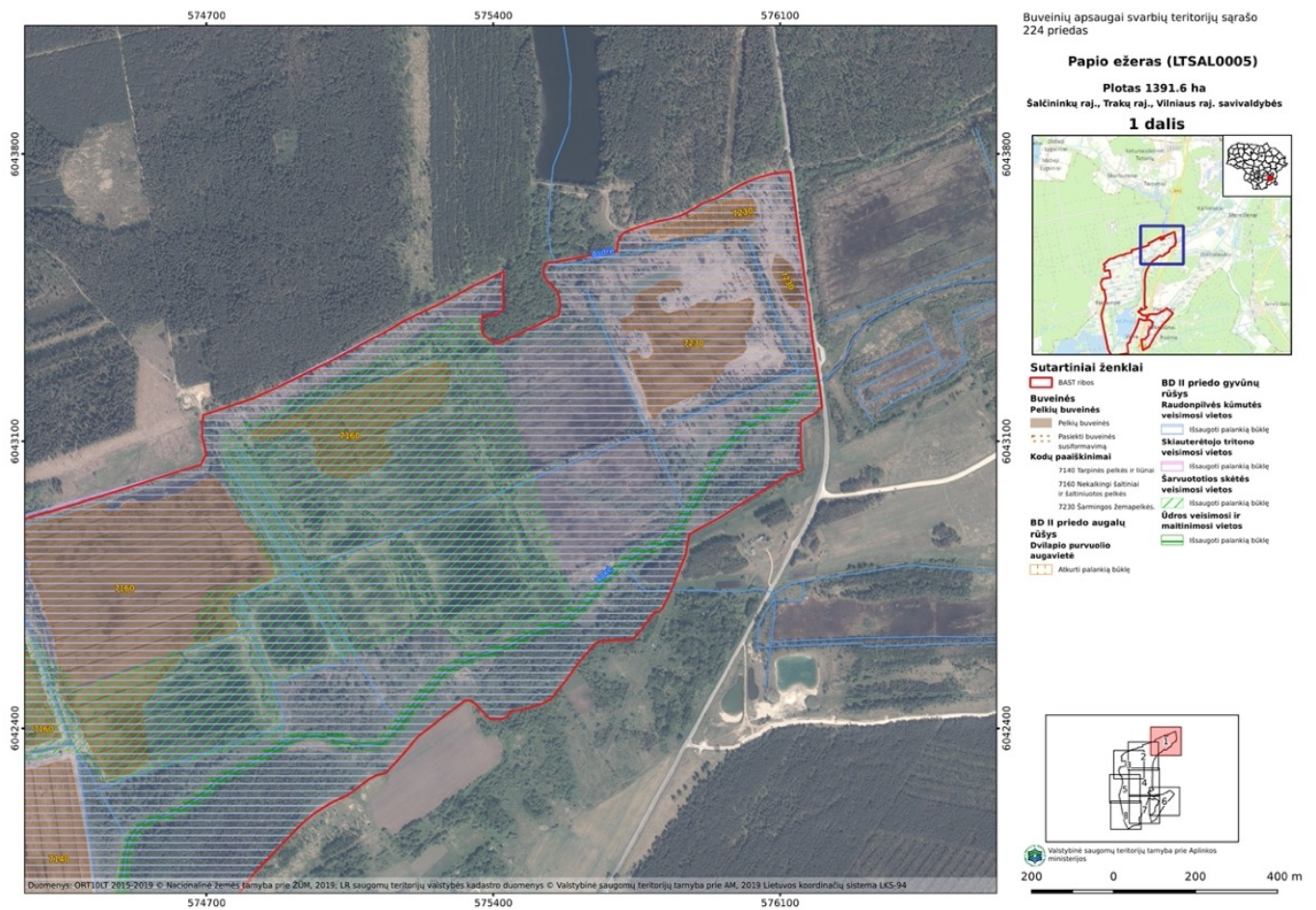
6.1.12 Pav. Dvilapio purvuolio augavietė tvarkymo plote Nr. 26.

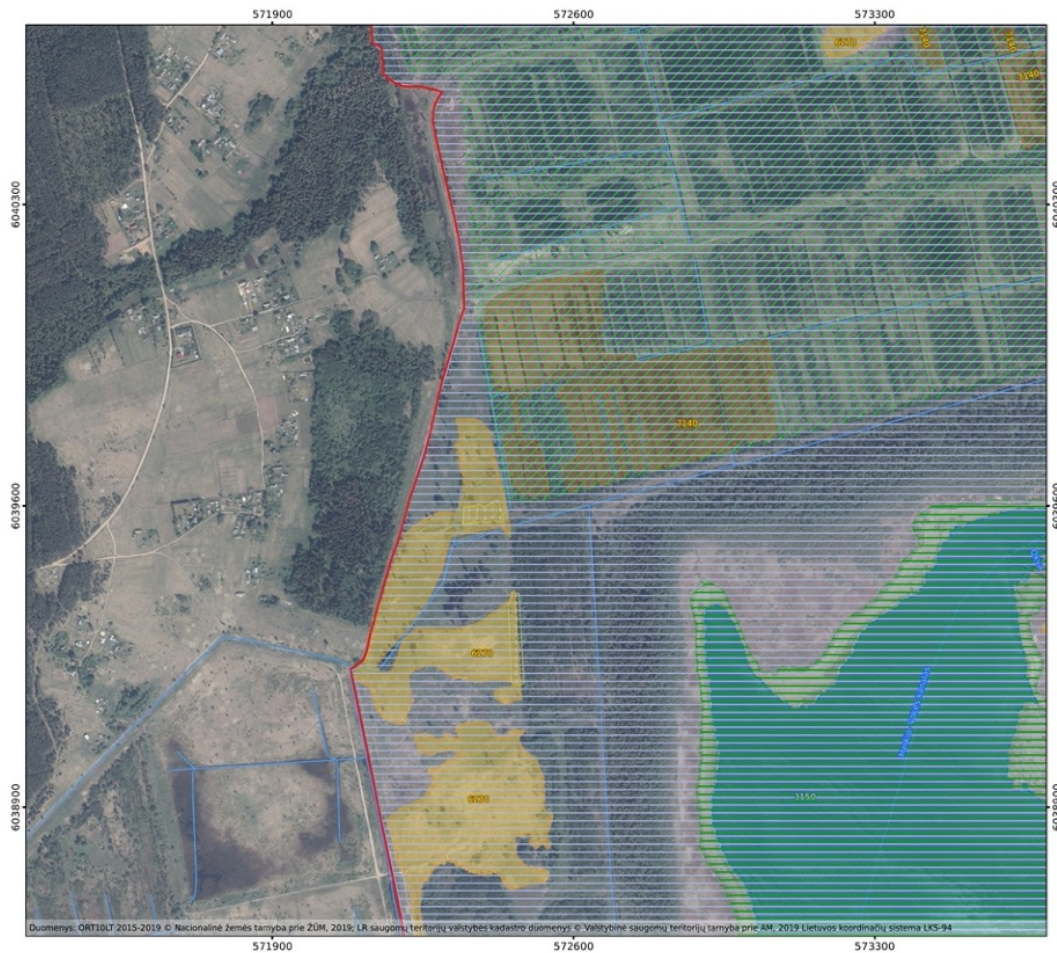

6.1.13 Pav. Tvarkymo plotų schema ir jų numeracija.

6.2. Priedas. BAST (LTSAL0005) gamtinių buveinių ribos ir apsaugos tikslai

Šaltinis: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/cac30440445411e8be5787c04e42c58a/asr>

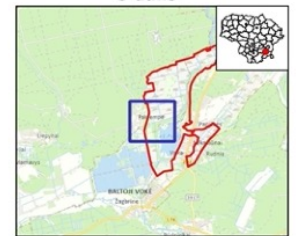

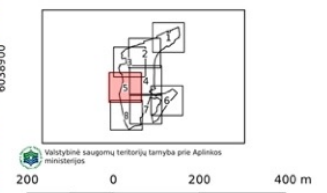
Buveninių apsaugai svarbių teritorijų sąrašo 224 priedas

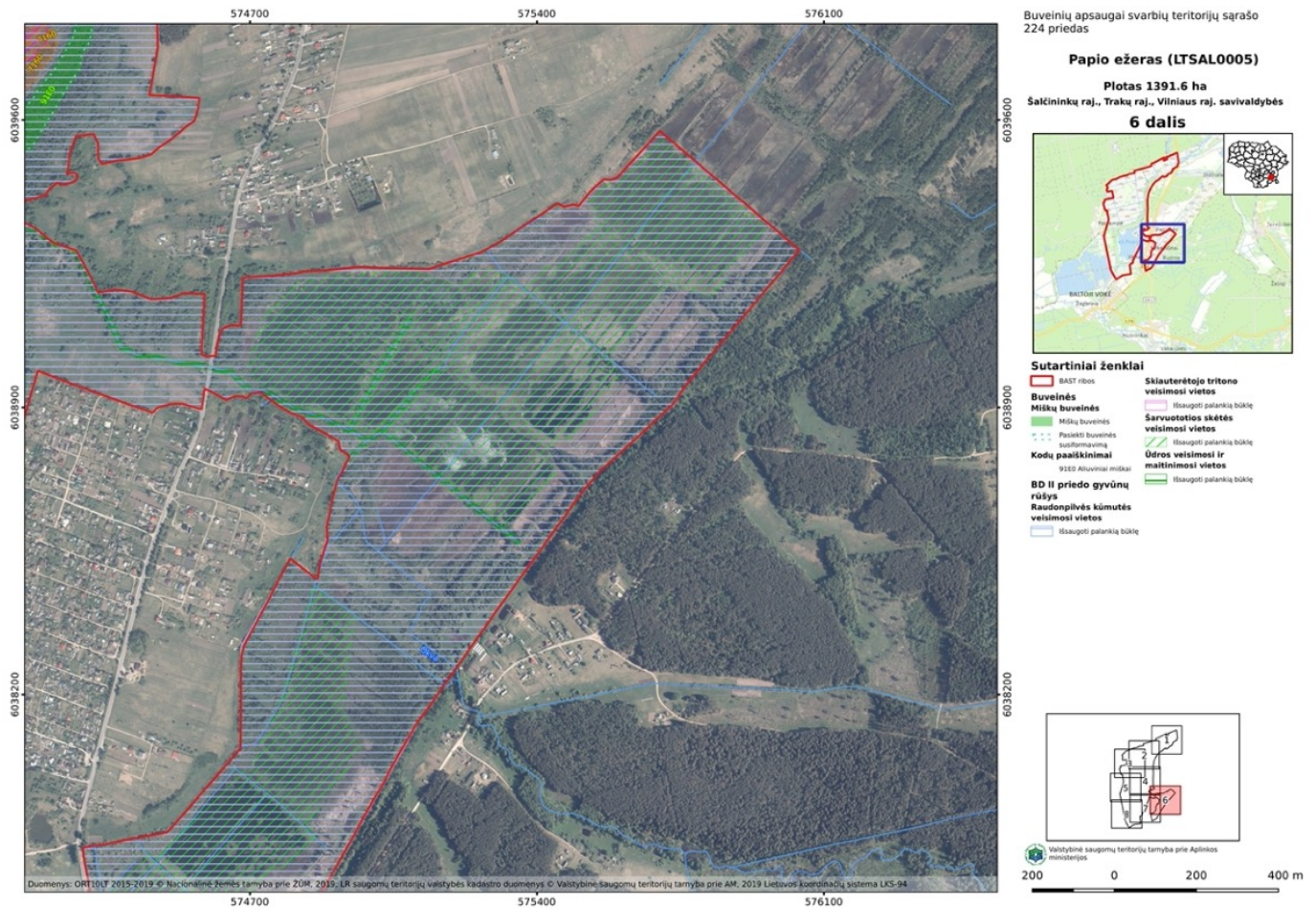
Papio ežeras (LTSAL0005)

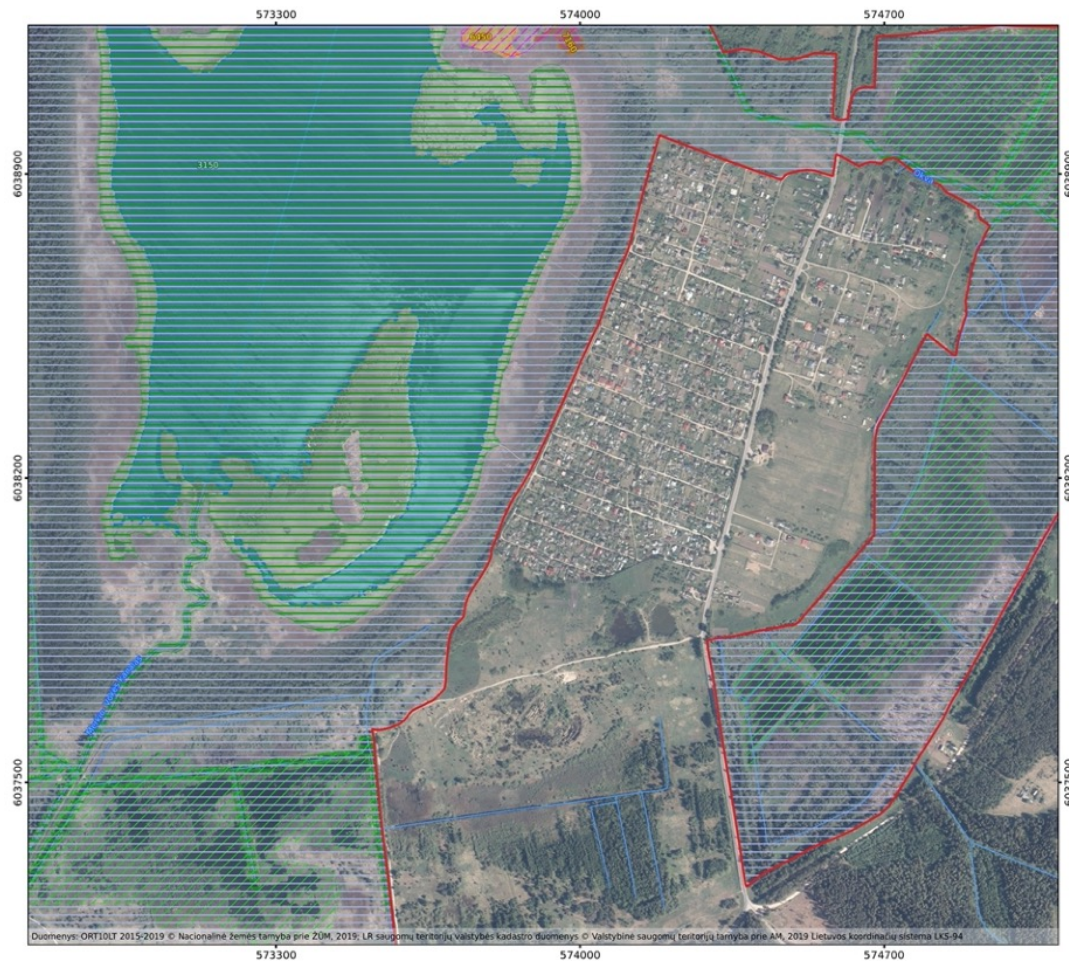
Plotas 1391.6 ha
Šalčininkų raj., Trakų raj., Vilniaus raj. savivaldybės
5 dalis

- Sutartiniai ženklai**
- BAST ribos
 - Buveninės**
 - Piešų buveninės
 - Pasiekti buveninės suformavimų
 - Kodų paaiškinimai**
 - 6270 Būlių turtingi smilginiai
 - Pelkių buveninės**
 - Pelkių buveninės
 - Pasiekti buveninės suformavimų
 - Kodų paaiškinimai**
 - 7140 Tarpinės pelkės ir šūrai
 - Gėlių vandenų buveninės**
 - Gėlių vandenų buveninės
 - Atkurti palankių būklę
 - Kodų paaiškinimai**
 - 3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba algių bendrumais
 - BD II priedo augalų rūšys**
 - Stacionios dirvulės augavietė
 - Atkurti palankių būklę
 - BD II priedo gyvūnų rūšys**
 - Raudonplivės kumėtės veisimosi vietos
 - Skiauterėliojo tritono veisimosi vietos
 - Šarvuotosios skėtės veisimosi vietos
 - Skiauterėliojo tritono veisimosi vietos
 - Udrės veisimosi ir maitinimosi vietos
 - Skiauterėliojo tritono veisimosi vietos

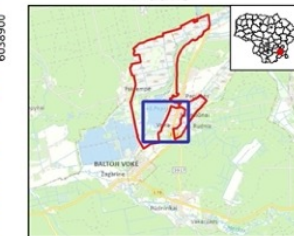

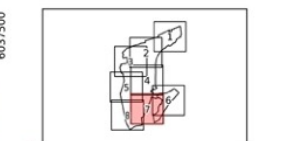

Buveinių apsaugai svarbių teritorijų sąrašo
224 priedas

Papio ežeras (LTSAL0005)
Plotas 1391.6 ha
Šaltinėlių raj., Trakų raj., Vilniaus raj. savivaldybės
7 dalis

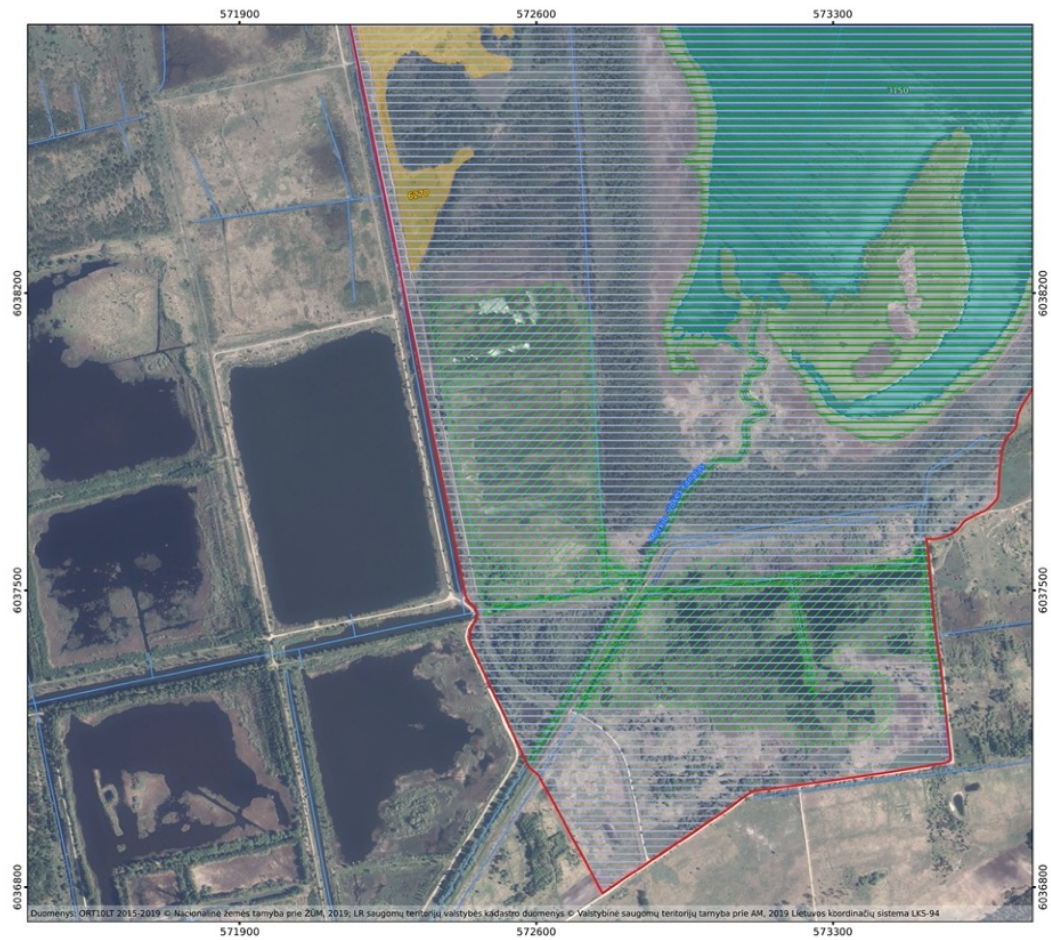

- Sutartiniai ženklai**
BAST ribos	BD II priedo gyvūnų rūšys
Buveinės	Raudonplūvės kūmėtės veisimosi vietos
Pievų buveinės	Išsaugoti patankių būklę
Atkurti patankių būklę	Skliauterėtojo tritono veisimosi vietos
Kodų paaiškinimai	Išsaugoti patankių būklę
6450 Aukštosios pievos	Šarvuotosios skėtės veisimosi vietos
Pelkių buveinės	Išsaugoti patankių būklę
Atkurti patankių būklę	Didžiojo auksinuko veisimosi vietos
Kodų paaiškinimai	Išsaugoti patankių būklę
7140 Nekalkingi šaltiniai ir šaltinių perkasės	ūdros veisimosi ir maitinimosi vietos
Gėlių vandenų buveinės	Išsaugoti patankių būklę
Atkurti patankių būklę	Išsaugoti patankių būklę
Kodų paaiškinimai	
3130 Nacionalios eutrofiniai ežerai su giliosiomis arba atvirų bendrumais	

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministro

200 0 200 400 m

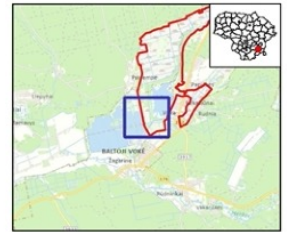
Buveinių apsaugai svarbių teritorijų sąrašo
224 priedas

Papio ežeras (LTSAL0005)

Plotas 1391.6 ha

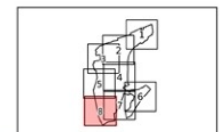
Sačkininkų raj., Trakų raj., Vilniaus raj. savivaldybės

8 dalis

Sutartiniai ženklai

BAST ribos	BD II priedo gyvūnų rūšys
Buveinės	Raudonpilisvės kumetės
Pievų buveinės	veisimosi vietos
Pasiekti buveinės	Išsaugoti palankią būklę
Ištirtos buveinės	Skiauterėtojo tritono
Kodų paaiškinimai	veisimosi vietos
6278 Rūšių turtingi	Išsaugoti palankią būklę
6278 Rūšių turtingi	Šarvuotosios skėlės
6278 Rūšių turtingi	veisimosi vietos
6278 Rūšių turtingi	Išsaugoti palankią būklę
6278 Rūšių turtingi	Ūdros veisimosi ir
6278 Rūšių turtingi	maitinimosi vietos
6278 Rūšių turtingi	Išsaugoti palankią būklę
6278 Rūšių turtingi	3150 Natūralios eutrofiniai
6278 Rūšių turtingi	ežerai su plūdžių arba
6278 Rūšių turtingi	algių bendrijomis

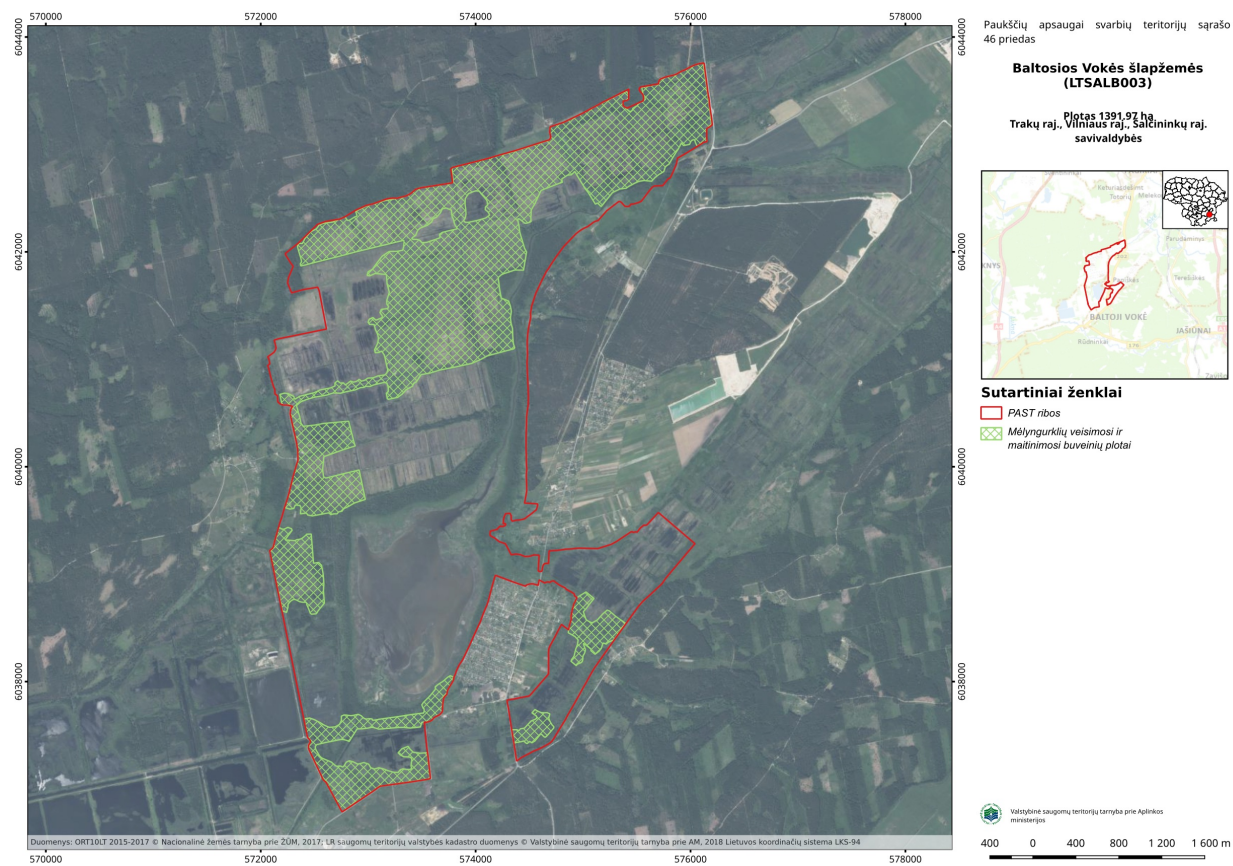

Valstybinė saugomųjų teritorijų tarnyba prie Aplinkos
ministerijos

200 0 200 400 m

6.3. Priedas. PAST (LTSALB003) mėlyngurklių veisimosi ir maitinimosi buveinių plotai.

Šaltinis: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/0789963179cd11f1b53dfa020e517810>

6.4. Priedas. Baltosios Vokės stulgio buveinės tvarkymo paslaugų techninė specifikacija.

BALTOSIOS VOKĖS STULGIO BUVEINĖS TVARKYMO PASLAUGŲ TECHNINĖ SPECIFIKACIJA

1. BUVEINĖS TVARKYMO PASLAUGŲ VIETA IR SĄLYGOS

Baltosios Vokės stulgio (*Gallinago media*) apsaugos 2021–2023 m. veiksmų plano (toliau – Veiksmų planas) teritorija yra Trakų r. savivaldybės rytinėje dalyje, Paluknio seniūnijoje ir Vilniaus rajono savivaldybės pietvakarinėje dalyje, Pagirių seniūnijoje. Teritorijos centrinio taško geografinės koordinatės: X 573741, Y 6042068 (koordinatių sistemoje LKS-94). Bendras teritorijos plotas 74,02 ha. Artimiausia gyvenvietė – Papiškės – nuo teritorijos nutolusi apie 2 km į pietvakarius.

Teritorija suskirstyta į 10 tvarkymo plotų, kurie yra pievų ir pelkių naudmenose. Tvarkymo plotai Nr. 1–9 apima Baltosios Vokės durpyno sumedėjusia augalija apaugusį plotą. Teritorija iki centrinės dalies pasiekama nuo šiaurinės dalies vedančiu keliuku. Atskirus tvarkymo plotus supa šlapžemės, todėl su technika gali būti pasiekiami tik esant įšalui:

1. tvarkymo plotas Nr. 1 užima 0,57 ha. Tvarkymo ploto padengimas krūmais – 100 proc. – vyrauja karklai;

2. tvarkymo plotas Nr. 2 užima 4,60 ha. Tvarkymo ploto padengimas krūmais – 90 proc. – vyrauja karklai;

3. tvarkymo plotas Nr. 3 užima 0,43 ha. Tvarkymo ploto padengimas krūmais – 90 proc. – vyrauja karklai;

4. tvarkymo plotas Nr. 4 užima 1,44 ha. Tvarkymo ploto padengimas krūmais – 100 proc. – vyrauja karklai;

5. tvarkymo plotas Nr. 5 užima 0,13 ha. Tvarkymo ploto padengimas krūmais – 50 proc. – vyrauja karklai;

6. tvarkymo plotas Nr. 6 užima 0,29 ha. Tvarkymo ploto padengimas krūmais – 70 proc. – vyrauja karklai;

7. tvarkymo plotas Nr. 7 užima 1,44 ha. Tvarkymo ploto padengimas krūmais – 80 proc. – vyrauja karklai;

8. tvarkymo plotas Nr. 8 užima 2,25 ha. Tvarkymo ploto padengimas krūmais – 90 proc. – vyrauja karklai;

9. tvarkymo plotas Nr. 9 užima 0,48 ha. Tvarkymo ploto padengimas medžiais ir krūmais – 90 proc. – vyrauja karklai su pavieniais beržais ir drebulėmis;

10. tvarkymo plotas Nr. 10 užima 46,97 ha, apima Baltosios Vokės durpyno nendrėmis ir viksvomis apaugusį plotą. Tvarkymo plote telkšo seklaus vanduo, apsunkinantis technikos naudojimą. Tvarkymo ploto padengimas nendrėmis – 70 proc., viksvinėmis žolėmis – 20 proc. ir atviru vandeniu – 10 proc. Tvarkymo ploto ribos aiškiai matomos pagal vyraujančią žolinę augaliją.

2. BUVEINĖS TVARKYMO PASLAUGŲ APIMTYS, REIKALAVIMAI IR TERMINAI

Veiksmų plano priemonių aprašymas:

1. išpjauti nendres. Nendrės suvešėjusios atvirose teritorijos dalyse su aukštu gruntinio vandens lygiu, todėl, norint sudaryti stulgiui palankias veisimosi ir maitinimosi sąlygas, būtina tvarkyti nendrynų su kartu augančia žoline augalija sąžalynus. Dėl to reikia reguliariai (kasmet) kirsti augaliją, kad ji sunyktų. Įgyvendinant priemonę, nendrės su kartu augančia žoline augalija turi būti kertamos du kartus per Veiksmų plano įgyvendinimo laikotarpį, t.y. nuo 2021 m. spalio 1 d. iki 2022 m. kovo 31 d. ir nuo 2022 m. rugpjūčio 1 d. iki 2023 m. vasario 28 d. tvarkymo plote Nr. 10. Numatomas susidarysiantis sausos biomasės kiekis – 113 t per metus. Nendrės turi būti susmulkintos ir išbarstytos tvarkymo plote Nr. 13. Planuojant darbų apimtį, būtina įvertinti, kad didžioji teritorijos dalis yra šlapia su atviro vandens intarpais ir darbai bus galimi tik esant įšalui;

2. iškirsti ir pašalinti iškirstus krūmus bei medžius. Nustojus eksploatuoti durpyną, mineralinės jo salos palaipsniui apauga sumedėjusia augalija. Norint atkurti stulgiui tinkamas atviras buveines, būtina iškirsti sumedėjusią augaliją pirmaisiais Veiksmų plano įgyvendinimo metais. Priemonė įgyvendinama vieną kartą, esant sausesniam periodui rudenį arba žiemą, esant įšalui, nuo 2021 m. spalio 1 d. iki 2022 m. kovo 31 d., tvarkymo plotuose Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3, Nr. 4, Nr. 5, Nr. 6, Nr. 7, Nr. 8, Nr. 9. Tai visos sumedėjusios augalijos: sužėlusių krūmynų (daugumoje karklų) ir tarp jų augančių pavienių medžių ar jų grupių (daugiausia menkaverčių) nupjovimas. Planuojant darbų apimtį, būtina įvertinti, kad dauguma karklų krūmų yra daugiau nei 10 metų amžiaus, todėl yra pakankamai sutankėję ir jiems kirsti reikalingi motoriniai pjūklai, o su krūmapjovėmis galima kirsti tik pakraščiais želiančius naujus, jaunus krūmus, kurių santykinai nedaug. Numatomas susidarysiantis nukirstos sumedėjusios biomasės kiekis – 150 m³. Nukirsta sumedėjusi augalija iš teritorijos turi būti surinkta ir pašalinta rankiniu ir/arba, esant įšalui, mechanizuotu būdu, naudojant lengvą (iki 3 t), vikšrinę, specialiai darbui šlapžemėse pritaikytą ir jų paviršiaus nepažeidžiančią techniką. Atsižvelgiant į teritorijos ypatumus (hidrologines sąlygas), nukirsta augalija iš atskirų tvarkymo ploto dalių gali būti surenkama ir iki technikos, kuri ją veš, sunešama tik rankomis;

3. iškirsti krūmų ir medžių atžalas. Šią priemonę sudaro nukirstos sumedėjusios augalijos atžalų, ataugusių po Veiksmų plano priemonės Nr. 2 įgyvendinimo, iškirtimas. Atžalos pjaunamos rankiniu būdu ir/arba mechanizuotai, jei leidžia gamtinės ir techninės sąlygos. Priemonė įgyvendinama vieną kartą nuo 2022 m. spalio 3 d. iki 2023 m. vasario 28 d. tvarkymo plotuose Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3, Nr. 4, Nr. 5, Nr. 6, Nr. 7, Nr. 8, Nr. 9, Nr. Nupjautos atžalos paliekamos vietoje. Numatomas susidarysiantis biomasės kiekis – 36 t per metus.

Veiksmų planų priemonių įgyvendinimo metu, atsižvelgdamas į numatytų priemonių įgyvendinimo kliūtis, atsiradusius naujus veiksnius ir grėsmes, tiekėjas teikia pasiūlymus dėl Veiksmų plano priemonių tikslinimo Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – VSTT). VSTT sprendžia klausimą dėl Veiksmų plano priemonių pakeitimo.

1 lentelė. Baltosios Vokės stulgio buveinės tvarkymo priemonių įgyvendinimo planas.

Uždavinys	Priemonė	Įgyvendinimo laikotarpis	Tvarkymo plotas
Biotechninėmis priemonėmis atkurti ir išsaugoti stulgiui tinkamų buveinių būklę	1. nendrių išpjovimas	2021 m. spalio 1 d. – 2022 m. kovo 31 d., 1 k. per laikotarpį	Nr. 10
		2022 m. rugpjūčio 1 d. - 2023 m. vasario 28 d., 1 k. per laikotarpį	
	2. krūmų ir medžių iškirtimas bei jų pašalinimas	2021 m. spalio 1 d. – 2022 m. kovo 31 d., 1 k. per laikotarpį	Nr. 1–9
	3. krūmų ir medžių atžalų iškirtimas	2022 m. spalio 3 d. – 2023 m. vasario 28 d., 1 k. per laikotarpį	Nr. 1–9

Teikėjui pateikus tvarkymo paslaugų suteikimo aktą pasirašymui, VSTT vyksta priimti paslaugų (būtina dalyvauti teikėjo atstovui), nustačius, kad tvarkymo paslaugos suteiktos nekokybiškai ar nepilnai, VSTT per 3 darbo dienas praneša (raštu/el. paštu) teikėjui apie nustatytus trūkumus ir jų pašalinimą.

Neištaisius trūkumų per 10 darbo dienų bus taikomos sutartyje nustatytos netesybos.

VEIKSMŲ PLANO PRIEMONIŲ LOKALIZACIJOS BRĖŽINYS

